

Šiame numery

Slapti sovietiniai įstatai, liečiantys religiją.
Br. Kaslo knyga apie Baltijos kraštų vienybę.
Senovės lietuvių religijos architektūriniai pėdsakai Vilniuje.
Nauji Bernardo Brazdžionio eilėraščiai.
Viešnage pas Bernardą Brazdžionį ir visa kita jo 70 metų sukakties proga.
Čiurlioniečiai dainuoja, groja, šoka ir gieda Chicagoje.

KNYGA PĖ BALTIJOS KRAŠTŲ VIENYBĘ

VYTAUTAS VARDYS

THE BALTIC NATIONS — The Quest for Regional Integration and Political Liberty. Estonia, Latvia, Lithuania, Finland, Poland, Bronis J. Kaslas, Dr. Jur. of the University of Strassbourg (France). EURAMERICA PRESS, Pitts'n, Pennsylvania, 1976. ISBN 0-916876-01-1. Library of Congress Catalog Card No. 75-43434. Leidinys didesnio formato, kietais viršeliais, 332 psl., kaina 12 dol. gaunamas ir "Drauge".

Jau kuris laikas nesame turėję angliškos monografijos Lietuvos klausimu. Kol ruošiamas naujas knyga apie Lietuvą, džiugu kad pasirodė knyga aplamai Baltijos valstybių, t. y. Estijos, Lietuvos ir Latvijos temomis. Kelias jų. *Problems of Minations, Baltic History* ir kt., išleido Baltijos kraštų studijos skatinti draugija. Kitos pasirodė privatomis pastangomis. Tarp jų yra žinoma vokiečių istoriko Georg von Rauch *The Baltic States*, vokiškai originale išleista 1970 m., o angliškai Kalifornijos universiteto leidyklos Berkeley išspausdinta 1974 m. Labai įdomi yra suomių istoriko Seppo Myllyniemi knyga, vokiškai, apie nacių okupaciją Baltijos kraštuos. Tai kategorijai priklauso Baltijos kraštų, teisingiau — baltų rašytojų kūrybai pašvęstas specialus, storas *Books Abroad* žurnalo numeris, redaguotas profesorius Ivaro Ivasko. Reikia taip pat pažymėti William G. Hein leidyklos Buffalo mieste perspausdintą Baltijos kraštų politikos studiją, kurią Kersteno komitetui prieš ištisą generaciją buvo paruošę Kongreso

bibliotekos Washington specialistai (A. Sprudžs ir I. Kavass, red.). Nepastebėta liko žurnaline periodika, pvz., kelių strp. apie Baltijos kraštų vidaus ir užsienio politiką pasirodymas tarptautinės reputacijos *East Europe* žurnale 1974 metais. Prie šių bendrinių palyginamųjų Baltijos valstybių studijų priklauso ir profesoriaus Broniaus J. Kaslo studija *The Baltic Nations: The Quest for Regional Integration and Political Liberty*, 1975 m. išleista Euramerica Press leidyklos Pittston, Pa. Pp. XIII + 319.

Palyginamųjų studijų apie Baltijos kraštus pasirodymą reikia sveikinti vien dėl to, kad regiono fone ryškiau atsiviečia Lietuvos paveldas, jos išsivystymas, problemos ar laimėjimai. Lyginamiesiems studijoms taipgi padeda geriau nusakyti Lietuvos vietą tarp kitų Baltijos ar Europos valstybių. Ta vieta daugeliui gali atrodyti savaimė suprantama, tačiau iki pat paskutiniųjų laikų vokiečių istorikai (skirtingai nuo diplomato ar teisės specialistų) Lietuvos netraktavo kaip Baltijos valstybių dalies. Baltijos kraštai vokiečių istorikams buvo Estija ir Latvija, bet ne Lietuva. Pirmasis Rubikoną peržengė, tai yra, Lietuvą į lyginamąją baltų kraštų istoriją įjungė jau minėtasis von Rauch, baltų istorinės komisijos Vokietijoje pirmininkas, Kieelio unto emeritas.

Profesorius Kaslo veikalas yra dar platesnės apimties. Šalia trijų Baltijos seserų, jis

Prof. dr. Bronis J. Kaslas

Nuotrauka K. Cikotos

knygon jima ir Suomiją su Lenkija. Jis taip pat nėra (nors kitais atžvilgiais ir palieka) vien apžvalginis darbas; jo tema — specialios regionalinės integracijos ir politinės laisvės sąryšio klausimas. Tai intriguojanti problema. Knygos autorius yra mūsų mokslo ir visuomenės žmonėms gerai pažįstamas Wilkes Barre kolegijos istorijos profesorius ir ilgametis istorijos departamento vedėjas Bronius Kaslas. Taip jį pažįsta jaunesnieji jo bičiuliai ir skaitytojai. Vyresnieji prisimins Bronius Kazlauską, prieškarinio metais baigusį Kauno un-tą ir Strassburgo universitete įsigijusį tarptautinės teisės doktoratą už darbą apie Baltijos antantę, kuris buvo prancūziškai išleistas Paryžiuje 1939 metais. Karo metais profesorius Kaslas dėstė Kauno universitete, o atvykęs į Ameriką 1947 metais, nuo 1949 metų Wilkes Barre kolegijoje dėstė politinius mokslus ir moderniosios Europos diplomatinę istoriją. Šios knygos išleidimo metais Kaslas pasitraukė iš kolegijos kaip profesorius emeritas.

Si knyga liudija, kad produktumas nepriklauso nuo amžiaus. Prieš porą metų, 1973-aisiais, New York'e pasirodė ir kita jo knyga, *The USSR - German Aggression against Lithuania*, kurioje jisai pateikė parinktus dokumentus, liečiančius vokiečių — sovietų santykius ir Lietuvos valstybės žlugimą 1939-1940 metais.

Taigi knygos tema mūsų autoriui nesvetima. Ją, tą temą, jisai pažįsta gerai, ir ne tik iš spausdintų šaltinių, bet taip pat

iš dokumentinės — dabar sakytume — archyvinės medžiagos. Knygoje yra penkios dalys: skyrius, kuriame randame visų penkių kraštų istorinę apybraižą; jį seka Baltijos kraštų pastangų apsiungti į Baltijos uniją aprašymas. Trečiajame skyriuje autorius analizuoja priežastis ir nusako procesą, kuriuo į antantę apsiungę tik trys valstybės, Estija, Latvija ir Lietuva. Ketvirtajame randame gana bendrinę šios antantės konferencijų aprašymą, g. penktajame — teisinės šios antantės prigimties nagrinėjimą. Šeštasis skyrius skirtas Baltijos valstybių antrajame pasauliniame kare apžvalgai ir Lietuvos okupacijos 1940 m. politinės ir teisinės situacijos analizei. Tokia knygos metrika. Parasyta įsiai sklandžia kalba ir išvalgiu istoriko žvilgsniu, todėl ja gerai pasinaudos ir tie, kuriems Baltijos regionas nepažįstamas, o taip pat ir tie, kurių žinios neapima specialaus Baltijos kraštų vienybės klausimo.

Tasai klausimas, kurį autorius teisiniu būdu įjungė į knygos antraštę, yra iš tikro svarbus istorikui. Lietuviškoje literatūroje jisai nėra susilaukęs pakankamo dėmesio; labiausiai apie jį yra rašęs latvis istorikas Edgar Anderson, kurio archyvais dokumentuotos studijos yra perėjusios per *Lituanus* ir kitus žurnalus. Kaip šią temą traktuoja profesorius Kaslas? Iš pirmo žvilgio atrodytų, jog jisai jungia čia studijuojamų penkių kraštų laisvę su jų unija. Tačiau koncentracija į Baltijos antantę ir vėliau

Lietuvos apžvalga bei priedai jį išpūdi nuneigia. Tokios koncentracijos knygoje nėra, nors bent keliose vietose autorius apgailli, kad 1918-1922 metais nepasisekė sudaryti Baltijos unijos pagal estų (Pusta) ar kitų projektą. Kol dar vyko kovos prieš bolševikus, tol darėjo kalba. Kai Maskva — labai gudriai iš savo taško pasielgdama — padarė iš esmės separatines taikas su atskiromis valstybėmis, kalbos nutrūko. Autoriui atrodė, kad dėl šio nepasisekimo labiausiai kalta Lenkija, Vilniaus prijungimą prie Lenkijos laikydama svarbesniu tikslu negu tokios plačios unijos sudarymą. Lietuva, mat, nebedalyvavo pasitarimuose po Vilniaus okupacijos. Tačiau ne regiono istorikams, pvz. garsiajam Toynbee, kalta buvo Lietuva, kad po visų sunkumų su Lenkija atsimetė, taip sakytume, iš draugystės. Autoriaus pažiūra tačiau atrodė perspektyvoje teisesnė, nes Lenkija neturėjo nei jėgos, nei vidinės sąrangos pasidaryti tokios unijos centru, kaip tai būtų reikėję. Dar daugiau, Lenkija nebuvo tikra dėl savo identiteto ir svyravo tarp vokiečių ir alijantų tarptautinėje arenoje. Labai liūdną tai sakyti apie šią herojišką ir daug ištęjusią tautą, tačiau Lietuvos dvarai, duodami lenkams Pilsudskį ir kitus vadovus, nedavė naujo Jogaailos, kuris pajėgtų suvienyti lenkus su lietuviais ir apjungti visas žemes ir jėgas taip, kad 1410 metais pasidarytų galima žalgirio pergalė. To pakartoti prieš Rusiją moderniaisiais laikais ("Vyslos stebuklas") buvo tik laikinai nepasisekė: per ankstyvoje stadijoje buvo visų, jįmant ir lietuvių, nacionalizmas. Nei lenkų nei lietuvių nacionalizmas nebuvo dar subrendęs ir tuo metu, kai abi savo laiku broliškas tautas užgriuvo nelaimės.

Skaitytojas ras naudingą, autorius duodama, Baltijos antantės gimimo ir jos darbų apžvalgą. Net ir šiame rėme — kaip ir Andersonas yra teisingai rašęs — pasiektame tik 1934 metais, trys mūsų valstybės neįsivystė gausaus bendradarbiavimo beveik iki pat galo, t. y. 1940 m. pradžios, kai jau buvo per vėlu. Konferencijų apžvalgos rodo, kad daug buvo kalbama apie įvairius pasikeitimus, standartizacijas, mitybos problemas ir t. t., bet tos kalbos buvo kartojamos iš konferencijos į konferenciją, parodant, kad žodžiai nebuvo tapantys darbais. Mūsų autorius nenagrinėja šio lėtinio priežasčių, išskyrus politines Lietuvos problemas. Bet ir čia likimas, kuris buvo latvių ir lietuvių, o taipgi estų ir lietuvių atskyrę prieš šimtus metų, dar tik vos vos buvo visus suvedęs krūvon. Bendras likimas dar nebuvo pajustas, — nors jis jau egzistavo nuo 1940 metų, nors Baltijos kraštų nepriklausomybės laikotarpiai vystėsi labai paraleliai.

Šeštojo skyriaus įjungimas į knygą kai kuriam skaitytojui gal bus naudingas, tačiau jisai nieko nebeapada nagrinėjimui temai. Nebuvo, maro manymu, reikalo į knygą įdėti ir įžangą (Nukelta į 4 pusl.)

Kertinė paraštė

Slapti sovietiniai įstatai, liečiantys religiją

Užsienį neseniai pasiekė ypatingos svarbos dokumentas — slaptų sovietinių įstatų dėl religinių kultūr rinkinys. Šis rinkinys dabar yra žurnalo *Religion in Communist Land* (Religija komunistų šalyse) redakcijos rankose. Žurnalą leidžia Kestono kolegija, religijos ir komunizmo studijų centras netoli Londono.

Pasak žurnalo redaktorės Ksenijos Howard-Johnson, įstatų rinkinys buvo slapta išsiųstas iš Tarybų Sąjungos britų adresatui. "Aš mačiau tą knygą", pareiškė ji, "bet negaliu paimformuoti apie kelius, kuriais ji atėjo. Tokie dalykai yra pavojingi. Įstatų rinkinyje yra visai naujos medžiagos. Kiek mums žinoma, Vakaruose nėra vienas šios knygos egzempliorius".

Kestono kolegija praneša, kad 1971 metais buvo išspausdinta 21,000 slaptosios knygos "Įstatai dėl religinių kultūr" egzempliorius. Kiekvienas jų yra numeruotas, kad būtų lengviau atsekti pradinę kopiją. Anglija pasiekusio egzemplioriaus numeris yra ištrintas.

Žurnalo "Religija komunistų šalyse" tvirtinimu, Anglijoje gautas tarybinių įstatų rinkinys teisiniai pagrindžia įvairius religijos persekiojimo būdus, apie kuriuos nuolat praneša užsienio spauda.

Lietuvos tikintieji jau seniai spėjo, kad religija persekiojantys sovietiniai pareigūnai vadovaujasi slaptomis instrukcijomis ir taisyklėmis. Apie tai pakartotinai informavo ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Jau pirmajame Kronikos numeryje buvo išspausdintas kunigo Juozo Zdebskio paskutinis žodis teisme, kur jis taip kalbėjo:

"Man taip pat nepavyko išaiškinti, kur yra paskelbtos įstatymais numatytos taisyklės? Nei tardytojas, nei Vilniaus juridinė konsultacija į šį klausimą neat-sakė".

Į kunigo Zdebskio klausimą dabar atsakys slaptieji "Įstatai dėl religinių kultūr", kuriuos ruošiamasi išversti ir į lietuvių kalbą.

Tame pačiame pirmajame Kronikos numeryje pasirodė Vilniaus arkivyskupijos kunigų pareiškimas, kuriame jie rašė:

"Is viso liaudies teismų elgsena, sprendžiant tikinčiųjų bylas, būna stulbinanti: teismai (ir jiems panašios įstaigos) dažnai remiasi kažkokiomis slaptomis (net ir tarybiniais juristams nežinomomis) instrukcijomis ir baudžia už jų nesilaikymą (pvz., kun. Šeškevičiaus byla Molėtųse, kun. Zdebskio — Kaune, kun. Keinos — Varėnoje). Tarybiniuose teismuose vaikai tardomi, verčiami būti liudininkais net prieš jų pačių ir jų tėvų norą, o kartais verčiami net ir klaidingai liudyti..."

Todėl pareiškimą pasirašiusieji 50 kunigų prašė Leonido Brežnevo:

"Panaikinti visokias mums nežinomas slapas instrukcijas, liečiančias religinį gyvenimą".

Šį prašymą buvusiam Religijų reikalų įgaliotiniui Rugieniu 1972 m. kovo mėn. priminė Aduitiškio parapijos klebonas Laurinavičius:

"Instrukcijos, pagal kurias tvarkomas piliečių gyvenimas, turi būti visiems žinomos. Visur galioja dėsni: 'Nepaskelbtas įstatymas nesaisto'."

Kunigas Laurinavičius pabrėžė: "Jūsų žinioje įstatymai ir teismai, potvarkiai ir slaptos instrukcijos, jėga, kalėjimo raktai, o mano pusėje tik nesenantai tiesa, su kuria jūs nesiskaitote".

Tai tik keli pavyzdžiai iš Lietuvos tikinčiųjų patirties. Slaptų sovietinių įstatymų rinkinio pateikimas užsienin yra reikšmingas įvykis lietuvių kovoje už pagrindines žmogaus teises. Anglų dienraštis Manchester Guardian (Nukelta į 2 psl.)

Susitiktimai ir pasitarimai Penkoje Pabaltijo Studijų konferencijoje, AABS reikinių vedėjas J. Gaigulis (kairėje) ir prof. V. Vardys, buvęs AABS prezidentas. Nuotrauka Br. Rozičia

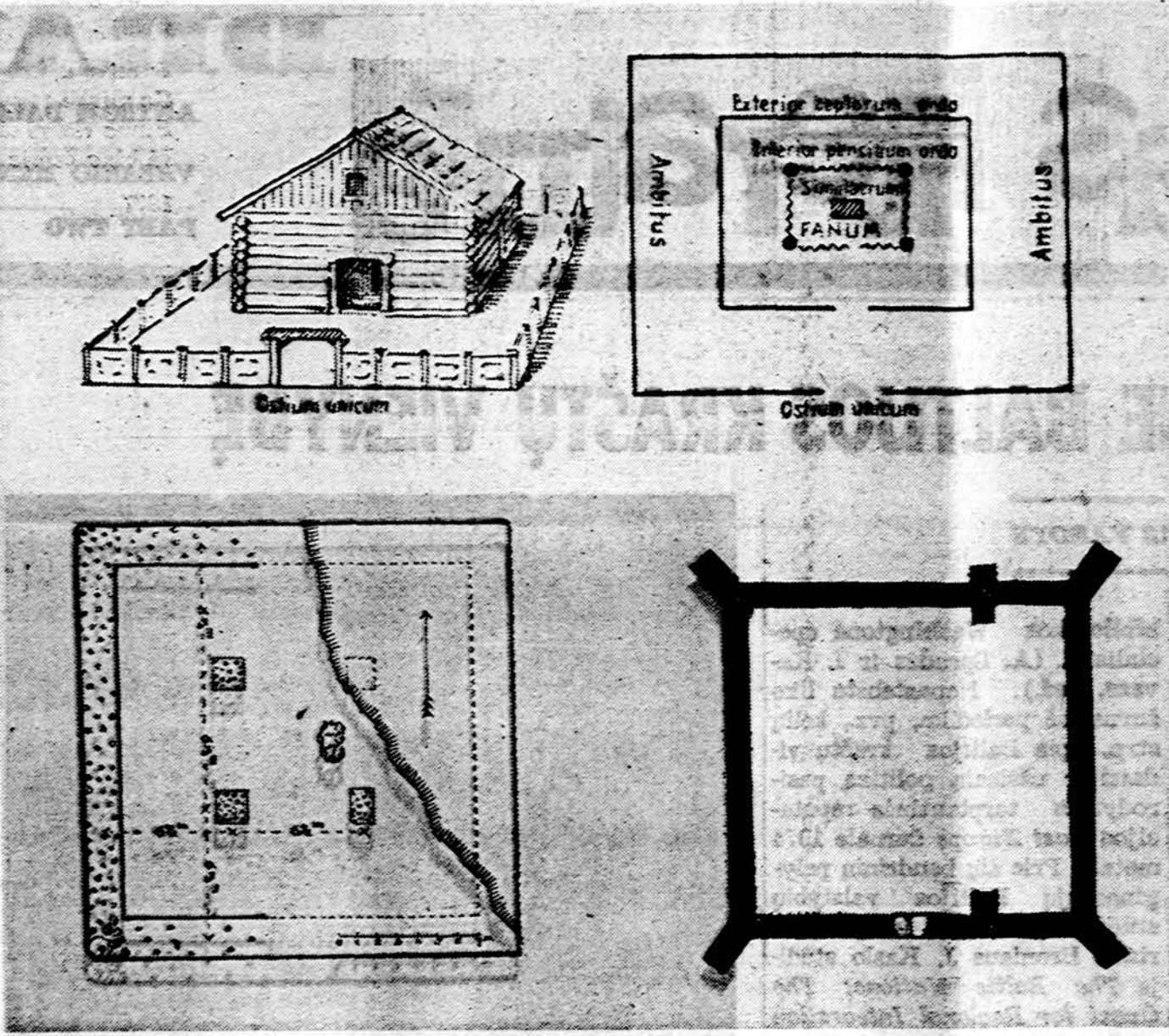
Senovės lietuvių religijos architektūriniai pėdsakai Vilniuje

POVILAS REKLAITIS

"Istorinis faktas, kad Lietuvos kunigaikštiai ir dalis jų palydovų net iki 1386 metų buvo pagonių religijos, išskelia klausimą, ar nebuvo viduramžių lietuvių pilysse pagonių kultūrai pastatų ar panašių kultūrinio pobūdžio įrengimų. Popiežiaus Urbano VI bulė iš Perugijos 1388 m. apie pakėlimą vienos Vilniaus pilies bažnyčios į katedrą labai aiškiai kalba apie stabų garbinimą ir pagoniškąją lietuvių šventyklą: "...in quadam loco populoso Wilna nuncupato, in quatum ipse rex ante baptismum huiusmodi qua Litvani et alie infideles in quadam fano vana deorum et ydolorum numina supersticiose colebant, huiusmodi fanum subvertit, ydola confrigit et comminuit frustratim." Lietuviškai: "...vienoje tirstai gyvenamoje, Vilniū pavadintoje vietovėje, kurioje tiek pat karaliaus prieš šitokią krikštą, tiek lietuviai ir kiti netikėliai vienoje šventovėje niekingas dievačių ir stabų dievybės prietaringai garbino, šitokią šventovę sugriovė, stabus sužnekinio ir į šipulius sutriuškino. Toje pačioje vietovėje šventos ir nedalomos Trejybės bei Slovingos Dievo Gimdytojos Mergelės Marijos ir palaiminto kankinio Stanislovo garbei (jis) pastatydino (vieną) bažnyčią ir ją pakankamai apūpinio. (Vertimas iš lotynų kalbos prof. dr. A. Rukos).

Saltinio žodžių mįslė

"Šiuos popiežiaus bulės žodžius galima įvairiai aiškinti. Žiūrint iš Romos perspektyvos, nusięžimui nuo pagonybės faktai apibūdinti, gal būt, buvo tik reikalinga pasinaudoti mediteraninės kultūros terminais (stabai, šventykla), kai tie žodžiai nebuvo paremti autentišku tolimojo krašto pažinimu. Galima taip pat manyti, kad lenkų iš Gniezno ar Krokuvos Šv. Sostui suteiktos informacijos apie pagonybę Lietuvoje buvo gančių apipintos. "Alii infideles" (kiti netikėliai) galop galėjo reikšti stačiatikius, kurių Vilniuje ir net pačiame kunigaikščio dvare jau buvo, tokiu atveju cituojtieji žodžiai apie "fanum" (pagonių šventyklą) Vilniuje reikštų tik klaidingą aiškinimą iš Vilniaus gautos žinios apie įvykusį sugriovimą vienos cerkvės Vilniaus pilyje? Betgi Džugošas (apie 1455-80) taip pat aprašė pagonių "vyriausiąją šventyklą" Vilniuje, o nuo Strijkovskio (1582) visa senoji lokalinė istoriografinė literatūra kartoją žinią apie Perkūno šventyklą su aukuru ir stabais, kurie 1387 m. buvo pašalinti naujos katedros statybai pagal Romos krikščionių kultūrą. Iš kitos pusės, naujoje istoriografijoje neperseniausiai buvo įsigalėjusi nuomonė, kad senovės lietuvių (ir kitų baltų) religija neturėjusi antropomorfinių vaidinių, buvo grynai spiritualinė, garbinusi tik gamtos jėgas, bet ne stabus, neturėjusi ir šventyklų. Archeologiniai kasinėjimai, tiesa, patvirtino buvimą kultūrai pašvęstų pilikalnių, be to kasinėjimai, padavimai ir istorinės žinios leido nustatyti buvimą daugelį Lietuvos vietų šventų miškelių, kalnelių, salų, pusiasalių ir pan. Šventas vietas gamtoje, be laidojimo paskirties, vad. alkais (plg. E. Sturms, Die Alkstaetten in Litauen, Hamburg 1946). Jeigu, priešingai, būtų prielaidžiama, kad senovės lietuvių idolatrija nėra negalima, tada popiežiaus Urbano VI bulės ir Džugošo bei Strijkovskio žodžiai apie šventyklą Vilniaus pilyje nebūtų kažin kaip prieštaringai. Kai kurie latvių senovės tyrinėtojai baltų autų idolatriją laiko beveik tik-

ru dalyku, nes esą mes nežinome nei vienos tautos senovėje, kuri savo dievus garbintų, bet nesidarydintų jų atvaizdų. Kodėl visos kitos indoeuropiečių tautos senovėje gaminosi stabų ir statulėlių, kodėl vieni tik baltai to nedarė? Jei buvo daroma, tai buvo reikalinga ir jiems priklausančių dievybės būtybių - namų. Didžiojo masto šventyklos — maldininkų susirinkimo vieta negalėjo būti statomos, bet mažesni namai, panašūs pobūdžiu, kaip pilysse paklotinai rasti kvadratinio plano, megaroniškos formos kėlys ir gyvenamieji nameliai labai tikėtini pilii architektūrinį - urbanistinį vaizdą. Taigi, mažos apimtios pagonių šventyklas pilyse reikia prireikti. Ar 1387 m. Vilniaus pilyje sugriautasis "fanum" buvo tokio pobūdžio pagoniškąją šventyklą ar senovinę cerkvę, mes šiandien dar nežinome, bet vėlesni kasinėjimai gali šiam klausimui įnešti šviesos. (Šitaip rašiau 1958 m. mano darbe, kurio santrauka išspausdinta metraštyje "Commentationes Balticae" VI-VII tome, studijoje "Burgkirchen in Litauen", Bonn 1959 m.; ten ir atitinkama dokumentacija.).

Kasinėjimai atranda kvadratinį pastatą

1968 m. Vilniuje atnaujinti katedros požemių — rūsių nauji tyrinėjimai, kurie teigia lenkų tyrinėjimus, darytus 1931-1937 m. 1973 m. katedros vakarinėje dalyje požemiuose 2,30 metrų gylumoje keliose vietose buvo atrasti mūrų fragmentai sudėti iš lauko akmenų ir rusvos spalvos skiedinio. Išsiskirta, kad šitie

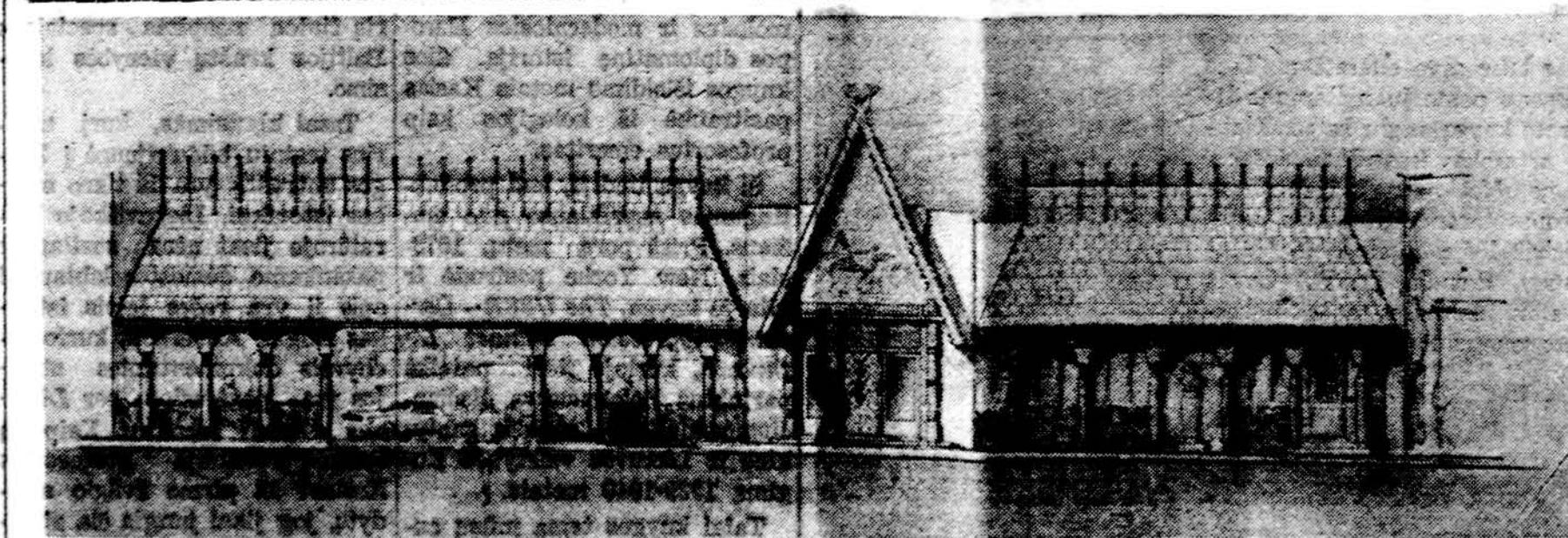
Arkona ir Vilnius

Senovės lietuvių religija negalėjo būti visiškai izoliuota nuo kitų antikos pasaulio religijų įtakos. Ją, kaip ir baltų tautų kaimynų slavų religiją, veikė keltų, Viduržemio ir Juodosios jūros kultūrų. Atkastosios prieškrikščioniškojo laikotarpio šventyklos daugelyje kraštų už Romos imperijos ribų turi panašumo. Bul-

garijoje atrastoji senovės traku religijos šventykla yra taip pat kvadratinio plano. Garsi slavų Ruegen salos rytiniame iškyšulyje, aukštai ant uolos stovėjusi senovės slavų tvirtovė Arkona. Pilies viršūnėje stovėjo pagonių šventykla, kurią sugriovė danai 1168. Patikimas danų kronistas istorikas Saxo Grammaticus savo Danijos istorijoje, parašytoje 1216-19 m., smulkiai aprašo Arkonos slavų pagonių šventyklos išvaizdą ir jos sugriovimą, kurio jį randame labai šykščiai. Taip pat labai būtų norėjusi, kad šalia ty originalų profesorius būtų daug daugiau panaudojęs diplomatinę korespondenciją, kuri jam, matyt, buvo prieinama, o taip pat Estijos užsienio reikalų ministerio Selterio užrašus apie estų-sovietų derybas bei savo paties, Kaslo, dienoraštį ir užrašus, kuriuose esama Kazio Bizausko ir kitų to laikotarpio Lietuvos politikų raportų ir t. t. Nors autorius ir patikina mus, kad nesą esminio skirtumo tarp jo aprašymo ir Bizausko raportų, tačiau mūsų istorijai būtų daug pasitarnauti, leidžiant kalbėti Bizauskui ir pačiam to paties laikotarpio Kaslui.

The Baltic Nations yra gražiai ir rūpestingai išleistas labai naudingas darbas. Kaip istorinis veikalas, jisai mums būtų dar naudingesnis, jei autorius būtų išvengęs noro aprašyti viską, o vieton to būtų koncentravęsis į vieną, kiek galima labiau archyvine medžiaga paremtą temą. Tačiau ir dabar būsimame jam dėkingi už Baltijos kraštų interesų tarp dviejų karų aiškia analizę ir už įvairius priedus, tarp kurių yra ir JAV valdžios pasisakymai, išreiškiant Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimą Helsinkio konferencijos aktu.

Lietuviai pagonybę išlaikė net

Dr. G. Brinkio Medicinos namų (Medical Building) projektas Los Angeles mieste, parengtas architektų J. ir R. Maikų. Projekte rodoma Kuršių marijos krantų, kuriose senovės lietuvių ir baltų kultūros paminkai buvo atrasti. Projektas parodo, kaip šie paminkai buvo integruoti į modernią architektūrą.

Harvardo kolegijos viename dabartiniame JAV plote. Šis Medicinos namų lietuviškas projektas, kaip medinė statyba neegzistavusių pastatų rajone, pirmąjį projekto egzempliorių buvo atstovė. Bet, išsiskirtas projekto idėja, projektas specialios komisijos buvo labai šiltai įvertintas kaip "Amerikos kultūros" ir baltų kultūros stilių pakitimų priemonė.

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

rašo, jog ši knyga bus nepaprastai vertingas ginklas Vakarų dvasiškams, norintiems suprasti sovietinių organų teisinį požūį ir religiją ryšium su tuo gali pasikeisti ir vakariečių taktika — jie gali pradėti męgti kitais būdais užarti kalnamuosius krikščionis komunistų valdomose šalyse. Sovietiniai organai visokią būdais stengėsi ir tebesistengia sumažinti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" vertę užsienio akyse, vadinadami

ją "prasimanymų ir šmeižtų organu". Ir užsieniečiams, ir lietuviams slaptieji "Ista'ai dėl religinių kultūrų" dar syki patvirtins "Kronikos" autentiškumą, bei patikimumą ir dar labiau sustiprins jos autoritetą.

Tai teikia ypatingos reikšmės ir Chicagoje netrukus pasirodysiančiai trečiajai "Kronikų" rinkinčiai. Ir primena mums visiems, kad "Kronikos" platinimas, vertimas į kitas kalbas bei jos rėmimas yra ypatingai svarbus mūsų uždavinys.

K. Z.

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS

2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akių ligos ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatlieka, skambinti 374-8004.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. ir ketvirtad.
6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: VA 5-2670
Rezid. tel. WA1brook 5-3018

Tel. Ofiso HE 4-5849, rez. 338-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1 iki 6 v. popiet.
Antr., penktad. 1-5, treč. ir šeštad.
tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS

2700 West 51st Street
Tel. — GE 6-2400

Val.: pagal susitarimą; pirmad. ir
ketv. 1-4 ir 7-9; antr., ketv. ir penkt.
10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nėrvų ir
Emocijų ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei
neatsiliepa, skambinti: MI 2-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 5-5893
Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. — PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA

VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street

Pirmad., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val.
vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. FO 7-0000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIJĄ —
CHIRURGIJA

5214 No. Western Avenue
1002 No. Western Avenue
Tel. atsakomas 12 valandų
489-4441 — 561-4605

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA

1407 S. 40th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus treč. ir šešt.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4156

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienį.
Šeštadienis 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)

3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir
penktad. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8
val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE

KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto
iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. RE 7-1168; rezid. 238-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KAROSAITĖ

7051 So. Washenaw. Tel. 778-6766
Pritaikomi akiniai pagal gydytojų
receptus.

Didelis akinų rūmų pasirinkimas.
Val.: pirm., antr., penkt. 10-6:30
Ketv. 1-8 v. vak. Šešt. 10-4 v. p. p.
Trečiadienis uždarytas.

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofs. tel. 111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
"Contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street
Val. antr., nuo 1-4 popiet.
ir ketv. nuo 5-7 vakara.

Ofs. tel. 776-2880, rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS

Adresas 4235 W. 63rd Street
Ofs. telefonas RE 5-4416

Residencijos telefonas GR 6-6419
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
ir penktad. nuo 1 iki 3 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos
Ofs. ir rez. 2652 W. 50th St.
Tel. PROsper 8-1288

Ofs. val.: pirm., antr., treč. ir
penkt. nuo 2-4 val. ir 6-8 v. vak.
Šešt. 2-4 p. p. ir kitu laiku susitarus

Ofs. tel. HE 4-2123, namų GI 8-9996

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS

2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
2-6 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofs. tel. 586-3166; namų 686-4890

DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7
Šeštadienis pagal susitarimą.

Viešnage pas Bernardą Brazdžionį ir visa kita

Poeto septyniadesimt metų sukaktį minint

PR. VISVYDAS

Ką galiu pasakyti apie Bernardą Brazdžionį, per daug nepakartodamas išėjusių leidinių, se jau paskelbtų jo gyvenimo ir kūrybos aptarimų? Tai klausimas, i kurį atsitenkiau, kaip tuščia skardinė, prieš kelias savaites gavęs „Draugo“ kultūrinio priedo redaktoriaus inspiruojantį prašymą sumesti straipsnį. Gelbėk! — vasario pradžioje Brazdžioniui sukanka 70! Tai neeilinis įvykis!

Garbė rašyti apie mūsų žymų dainių, Puikiai žinau, kaip garbė. Tačiau įsipareigojimas ne lengvas: Brazdžionis nemėgsta akis graužiančių smilkalų. Jis klasiškai dievina vaiskų orą. Tik dėl to prieš kelis metus ir persikėlė į Vistos padangę, kur nėra nei smogo, nei per dažno petių tapnojimo. Čia kalvos primena Žaliakalnį, o Puntuko dydžio akmenys, šiltai įsirausę laukuose ir pakriaušėse, — šiaurės rytų Lietuvą. Patiko jam ši vieta. Broliška kviečia atvykti čionai kitus tautiečius. Kviečia ne paprastu, o „permanentiniu kvietimu“:

Atvyki, o' biauirus pasaulis te sau tūno
Melu, skolų, korupcijų ir seksų košmare, —
Čia tartum po pirmųjų griausmų pavasario perkūno
Atsuosim ionų kupina
arkadija švaria...

Už švarią arkadiją cingu —
„lingu taure! Jau seniai pinigineje permanentiškai nešiojuos žalsvą vizitinę kortelę, gautą iš poeto: Bern. Brazdžionis, pensininkas, 1106 Lime Place, Vista, Calif. 92083. Tai tau — pensininkas? Ar ne keista taip pasivaikinti? Lietuvių sąmonėje poetas negali būti pensininku. Prozininkas ar žurnalistas — taip, bet tik ne poetas, juo labiau Brazdžionis, kuriam šiuo metu darbištas kūrybingumo ir piligrimiško jūdumo ne kiek netruksta. 93 mylių nuotolį tarp Vistos ir Los Angeles vyras sukuria karštas kelis kartus per savaitę. Žinodamas jo drovumą, drįstu patylytai pridurti, kad poetas tuo pačiu keliu šeštadieniais vežioja savo atžalų atžalas į Šv. Kazimiero parapijos liutuanistinę mokyklą. Ten ir atgal — 186 mylių! Ir sakykite, brolieliai, kad mūsų amžiuje nėra stebuklų. Jei yra ženklai, yra ir stebuklai.

Vistoje Bernardą ir Aldoną aplankiau 1975 metais spalio pabaigoje. Tai buvo maloniausia viešnagė mano gyvenime. Savotiškas jaunystės svajonių realizavimas. Turiu paaiškinti.

Kauno IV gimnazijoje 1938 — 1939-40 m. mokinių tarpe įsipliesnojo meilė lietuvių kalbai ir literatūrai. Net Veintrubas klasiėje pradėjo rašyti eilėraščius. Mus ypač patraukė naujų poezijų gausi, skambi, sakyčiau, anuomet labai naujoviška lyrika. Mintinai deklamavome Nėrį, Aleksandriškį, Brazdžionį. Svajojome apie šiuo poetų didingumą. Atsimenu ir vieną literatūros pamoką. Tada Brazdžionio rinkinys „Kunigaikščių miestai“ buvo laimėjęs Valskybinę literatūros premiją. Mokytoja Izabelė Matusevičiūtė atskubėjo su rinkiniu klasėn ir ėmė skaityti išpuilingus eilėraščius. Klasiėje įsiviešpatavo neįprasta tyła. Ypač su dideliu įsijautimu ji paskaitė „Mes kaip žiedas“. Matyt, šio kūrinio lietuviškas peizažas ir užburiantys tonai (U... uhū... nueis per gilią girią / ir kalneliai, kloniais, upėm grįs) atliepė jos širdies stygom. Atsijęsi paaiškino eilėraščio prasmę, išsklė formines puošmenas, patarė rinkinį įsigyti, perskaityti.

ti ir apie tai rašyti rašini. Ar visi klasiėje taip padarė, negaliu pasakyti. „Kunigaikščių miestai“ tapo mano nuosavybe. Vėliau, kai reikėjo bėgti iš bolševikų okupuoto rojaus ir palikti savo bibliotekėlę Kaune, Telšiu gatvėje, į lagaminą įsimečiau tik pačias mylimiausias knygas: J. Kosuš — Aleksandriškio „Poeziją“, B. Brazdžionio „Kunigaikščių miestą“, S. Nėries kelis tomielius... Ir štai dabar, po daugelio metų, aplankau jau visos „Poezijos pilnatis“ autorių Bernardą Brazdžionį. Aplankau poetą, kurio knygas šiandien Lietuvoje komunistai konfiskuoja per krates ir perduoda teismui kaip inkriminuojančią priešvalstybinę medžiagą. Atleisk jiems, Viešpatie. Jie nežino, kad istorija iš jų žiauriai pasijuokė.

Į Vistą važiuavau drauge su Brazdžioniu. Pasiėmiau jį tada iš „Lietuvių Dienų“ spaustuves. Buvo bebaigių rinkti žurnalo spalio mėn. numerį. Antanas Skirius lyg ir nenoriai išleido savo bendradarbi. O kad atsargiai važiuočiau, pavaišino iš gretimo Mc Donald'o nupirktu kavos kaušeliu.

Kelyje šnekučiomės apie viską, išskyrus erotiką. Brazdžionis greit reaguoja į aplinką: i kalnus, i melyną Kalifornijos dangų, i jūrą, melynę už dangų, i pašaliuose gausiai dygstančius namus, i keistą kondominijumų architektūrą, i gražius bulvarus bei avenidų pavadinimus. Žavi prislenkančių vaizdų egzotika. Regis, iš abiejų pusių tiesiasi brazdžioniškas eilėraščių. Rodydamos kalnus deklamuoja: „Kalnai ant kalnų ir už tų kalnų vėl kalnai“. Štai avenida el Presidente. San Clemente. Ten, vandenyno pakraštyje, prabangioje Casa del Mar viloje, prie didžiulio lango rymo buvęs prezidentas Nixonas. Las Robles bulvaras. „O čia las Pulgas kelias. Tas žodis man tuoj pat primena mūsų Pulgi Andriušį. O kad jis būtų žinojęs, kad aš važinėsiu plačiu greitkeliu ir matysiu jo vardą įamžintą kelyje“. Iš tiesų ispaniškai las pulgas reiškia blusas. Nuo blusų pereiname į labai įdomų pašnekesį apie erdvę poezijoje. Bernardas sako: „Čia kaip Italijoje, grynėnis oras, dailiai išryškėja kontūrai, ir poetui lengviau kurti vaizdus“.

Iš San Diego greitkelio (405) pasukame į liekną naujutėlį 78-tą, vedantį į Escondido. Pavaišinę gal penkis mylias, iš 78-tos mauname į Sunset Drive. Važiuojame šiuo spalvingu keliuku, gėrėdamiesi bogenvilėmis ir ūksmingais medžiais. Privaziuojame Buena Vista Drive. Po to tik vienas kitas ratų žingsnis, ir atsiveria erdvus Lime Place galas. Čia dešinėje Mikuckių, o toličiau — Brazdžionių namai.

Rami erdvė žemėje dabar tapo auksu ir atgaiva. Bet atgaiva svarbesnė ir už auksą. Dairausi Bernardą aplinkoje, gaivinuosi erdvę. Į visas puses žvilgsnis nukeliauja tolokai. Kuklus, skoningas namas, pastatytas pagal poeto sumanytą projektą, teuzima tik dalelę dviejų akrų sklypo. Aplinkui apstu vietos gėlynams, daržams, dideliui sodui. Namas turi verandą, kurioje neperdėtai sutilptų Los Angeles lietuvių parapijos choras. Iš gatvės pusės priekirtas platokas garažas. Čia poetas talpina dalį savo stambios bibliotekos. Persikeliant knygos buvo dedamos į kartonines dėzes. O tų dėžių dėželiui, jei neklystu, susirinko apie 130. Garažo lentynose esančios kny-

gos ir kiti leidiniai įdėti i plastikinius maišelius. Tai taip poetas apsaugo savo didžiausią turtą — lietuvių raštus. Vertingiesni laikomi namuose. Čia jų visa karalija, dailiai sutvarkyta. Kambariai neperkrauti. Brazdžionis sako: „Dėliodamas varčiau knygas. Kiek daug jų dedikuota man asmeniškai. Ir keista pagalvojus, kad kai kurie žmonės šiandien jokiū būdu nebūtų man jų dedikavę“. Siūlau jam apie savo turimas vertingiausias knygas rašyti knygą. Būtų tikrai įdomu skaityti jo komentarus ir sužinoti kai kurių knygų egzistencijos paslaptis.

Brazdžionių namų vidus maloniai nuteikia sienų spalvų, paveikslų, dekoracijų, grindų kilimų suderinimu. Dainuoja šviesos tonai. Reikia pagirti Aldoną Brazdžionienę, kuri su ypatinga meile išgrąžino ir tebegražina judvieju užuovėją. Ant sienų matau lietuvių dailės originalus: Galdiką, Vizgirdą, Kasiulį, J. Rimšą, Bagdoną, Paukštienę ir kitus. Stovi Prano Gasparonio skulptūra „Poetas“, pavaizduojanti Brazdžionį susimąstymo pozėje.

Itaisė mane jaukiame kambaryje išlėtis sofos-losos patogumuose, su knygų spintele ir visa „Lietuvių enciklopedija“. Tarp tokios kultūros net ir Donelaičio Slunkius neužmigyt. Suradau eilę pačių naujausių knygų iš Lietuvos. Pavartau Rimkevičiaus „27 išpažintis“. Išsikaitau i Francois Mauriac'o „Gyvačių kamuoilį“ (anksčiau vadintą „Gyvačių lizdu“). Brazdžionis pastebi, jog šią knygą Lietuvoje buvo išvertęs Vaičiulaitis.

Taip jau yra, pašnekesys su Brazdžioniu bematant nuslysta i knygų pasaulį. Jo kabinete yra labai retų leidinių. Mielai rodo M. Gustaičio, A. Jakšto, Butkų Juzės ir kitų poetų ankstyviausius leidinius. Išima retą K. Brazdūno pirmąjį poezijos rinkinį, keletą istoriškai svarbių literatūros metraščių, pasirodžiusių vokiečių okupacijos metais, „Vaičių“ antologijas... Tada ištraukia pluoštą įvairiausių Maiorionio „Pavasario balsų“, išleistų Lietuvoje, Vokietijoje ir vėliau sovietų Lietuvoje. Brazdžionis gerai žino kiekvieno istoriją. Atkreipia dėmesį i tą, kurio išliko, rodos, tik du egzempliorai, nes bolševikai 1940 m. įsakė visus „Pavasario balsus“ sunaikinti. Ir naikino be pasigailėjimo. Atskleidžia palyginti prašmatniai atspausdintą storą lietuvių poetų antologiją rusų kalba. Balsiai skaitau L. Geros eilėraščių Staliniui, o B. Brazdžionis seka lietuvių tekstą. Priename išvados, kad Stalino šlovinimas vertime skamba daug išpuilingiau.

Kalbame apie R. M. Rilke, kurį buvo įsimylėję mūsų žemininkai ir Antanas Maceina, o dabar — eilę poetų Lietuvoje. Brazdžionis turi knygą vokiečių kalba — kruopščią studiją: kaip Rilke taisė savo eilėraščius. Turi ir ispanų poeto Juan Ramono Jimenez knygą anglų kalba. Klausiu, ar mokas ispaniškai. Atsako, jog ne. Nei prancūziškai. Šiuolaikinius prancūzių poetus skaitęs dvikalbėje antologijoje „Mid-century French Poets“. Gyvas pokalbis užsimezga apie Shakespearo sonetus ir jų vertimus i lietuvių kalbą. Bandomė lyginti Churgino vertimų tekstus su originalu. Brazdžionio manymu: „Churginas skamba ne kaip, tiesiog nepagauna Shakespearo intonacijų“.

Kitą dieną, viešnage pas Brazdžionį įamžinimui, pasiūlau nuvažiuoti i medelėną, „nursery“,

(Nekalta i 4 pusl.)

Nuotrauka Vytauto Maželio

Bernardas Brazdžionis

SAUJA DRUSKOS

Pranašo Barucho parafrazė

„Jie pilko tave, priešų išvesti pėsčiomis, bet Viešpats sugrąžins juos tau kaip garbingai nešamus karaliaus vaikus...“
Bar 5, 1-9

Iš mūsų žemės niekas mūsų neišrodo
Ir niekas amžiais, rodos, neišraus
Šakny, jaugusių pas gimtą griovį,
Nebijanti ugnies, nei vėjo atsiurtaus.

Išėjom pėsti, lyg tauta iš Švento Rašto,
Nebuvo kur priglaust galvos gūžiam kely.
Kiekvieną žingsnį, tartum sunkių naštą,
Malda lydėjo sentimentalai...

Prakiurę debesys užtemdė horizontą.
Ir medžių motinos kalba kalbą,
Ir visa, visa, kas dar buvo šventa,
Sutirpo ties ilgos nakties riba.

Ir kai išaušo rytas, kontinentai
Pabudo šimtmėčius miegoje, aistrų verpete
Kairėn mūsų naktys, dienos dešinėn...
Tada pabudome ir mes kitam krante.

Puotą ir pokylių apsvaigime užmirštam,
Kur mūsų gyvos šaknys, kur visų
Dienų prasmė, ir beprasmingai mirštam
Kaleidoskopiškai apsupusių varų

Šėšėliuose, kur meta žirandėliai
Bengalinėm ugnim mus peršvietę nuogai...
Ir patys, tartum negyvi šėšėliai,
Iš rankų slystam viešpačiui likimui,
Tartum vertės netekę pinigai...

Septyniadesimt metų, tartum
Septynios dešimtys dienų —
Kas, nežinodamas, įtarti,
Kad viršvalandžius gyvenu?

Ir man ir tau tos pačios žvaigždės,
Aukšta padangė ta pati,
Ir man ir tau gėlynių skleidžias
Pavasarinę pilnatę...

Iš oceano bangos bėga,
Staiga sudėdamas, krantan,
Kalnų viršūnės saugo sniegą
Salčiausią — tau, balčiausią — man.

Kas rytą Dievo saulė teka,
Ir aš pasveikint ją skubu,
Iš sidabrinį Paukščių Taką
Dangus vilioja mūsų abu.

Abu mes minam žemės veidą,
Vienan rytojų eidami, —
Ir aš vėjusi laimės aidą,
Ir tu jį gaudai, mon ami!..

Ir nežinia, kas žemėj pirmas
Tą rojaus paukštę pasigaus, —
Pirma išnirs iš epidermos,
Iš kūno žemės ir žmogaus.

1977

PO ŽIEMOS

Po žiemos pavasaris ateis,
Lauš ledus pakilę nemunai,
Tu stovėsi ties dienų krantais
Vėl atgimęs jaunas, ir jaunai

Oš aplink pabudusi giria
Ir žydės vėdrynai, ir dangus
Naktį, rytą, dieną, vakarą
Šauks tave gyvent be pabaigos —

Šauks gyvent su vabalų mažu,
Su medžiu, su kylančia žole,
Su svaigiu jaunystės mirazu,
Su senatvės nuovoka gilia.

Naktys, dienos, vakarai, rytai
Vėl tave i tolimas vilios,
Sveikins vėl vidudienis karštai
Vėl vakaro auksinių spindulių

Žemė tau žydės ir atsivers
Skiautas stratosferų tolimų,
Ir ištroškus siela gers ir gers
Gaivią vėgą grįžusių namų!

1977

GIMTADIENIO RUBAJATAI

Vietoje tosto

Yra tokia žmonių tarytum pareiga, —
Kai kas gal pasakytų, kad beveik liga
Prie poterių savų kas vakarą pridėti:
„Pasaulio pabaiga!.. Pasaulio pabaiga!..“

Vieniems atrodo, žemė greitai padrebės,
Kiti neteks tarnybos, turtų ar garbės,
Trečius apsupęs gedulas kankina dieną naktį,
Lyg jie stovėtų prie savos kapų duobės.

Tokie keisti jau esam, žmonės, padarai —
Nežinom ateities, ar bloga? Ne, gerai!
Žinodamas ne viens atsidėmęs visko,
Ką vakar pažadėjai, ką šiandien padarai.

Gana dažnai suspaudžia rūpestis mane:
Nėra balanso žemėje tarp gera ir tarp ne.
O jeigu atsirastų, kažin ar pastebėčiau,
Kažin ar pasikeistų pasaulis, nežinia.

Nepyk, Omar Kajamai, kad i šiuos lakštus,
Pasekdamas tavim, rašau rubajatus.
Tačiau gi vynu vietoj aš geriu šampaną
Ne pirmus ir gal ne paskutinius metus.

Prie vyno tau pridėt reikėjo ir jaunų
Mergaičių, pasikalinu ašai tik šampanu.
Iš tavo (neblaivaus) ir iš (blaiviausio) mano
(Numirus) sielos indo liks tik saują pelenų.

Po metų, po kelių kiti kitaip gyvens,
Žole apžels paminklai jų granito ar akmens,
O tau, poete, tiek tebus iš to paguodos,
Kad laikas bėgs upe šampano, ne vandens!..

Todėl skaidraus šampano taure aš kėliu
Už gimusių vasarų ir žiemos gėlių
Po puokštę dovanų Dolce Vistoj skintą
Ir perjuostą poezijos ir meilės spindulį.

1976. II. 1

Kas yra tas įkvėpimas,
Jau seniai aš pamiršau —
Po eilėraščių i dieną
vieną nebeprašau...

Metuos trys šimtai su viršum
Dievo dovanų — dienų,
Pilnas sodas abrikosų,
pilnas figų mėlynų...

Kaip eilėraščių nuskinsiu
apelsinų nuo šakos...
Kad šakos nebesvarina,
citro medis man dėkos.

Kas yra dienų bėgimas,
i senatvę — pamiršau:
Sėju sau dienas pavėjui
ir apelsinus raškau.

1977

VIEŠNAGĖ PAS BERN. BRAZDŽIONIŲ IR VISA KITA

(Atkelta iš 3 pusl.)

ir nupirkti bet kokį medžio ar krūmo daigą. Brazdžioniai yra dideli botanikos entuziastai. Savo būsimos sodo vakarų krašte turi sudėtingą eilę kiparisų ir eukaliptų. "Vėliau bus siena nuo vėjo", sako Aldona. Pavaišina figomis, riešutinių skonio vaisiais, avietėmis ir kitomis egzotiškais uogomis. Parodo medelį, kurį jiems padovanojo čia viešėjęs V. Kazlauskas, rodo, klevą. Iš atvykėlių jie nenori jokių lauktuvių, tik augalų, tik žolynų, kad ateityje sodyba būtų nuosirdžių lietuvių pasodintais medžiais, žydėtų jų gėlynų spalvomis.

Oranžerijoje "Pelleys Tropical Gardens", esančioje Santa Fe avenidoje, Brazdžioniai dažni pirkėjai. Krautvininkas, labai gyvas, raudonai veido žmogus, dejuoja, kad jam šalna sunaikinti iki 10,000 dolerių vertės augalų. Visas virpėte virpė iš susijaudinimo. Gaila žmogaus, bet ką darysi: gamta nuolat žmoneis kelia išdaigas. Aldona manęs paklausia: "Kokia jūsų mėgiamausia spalva?" "Geltona". Po tos nelemtos šalnos, deja, krūmelio su geltonais žiedais taip ir nesurandame. Pasitenkiname angliška vadinamu "Flowering Quince", kurio žiedai yra raudoni.

Jaučiausi laimingas, kad Bernardo Brazdžionio sodyboje palikau bent botaniką atminimą. Neseniai susitikęs paklausiau: "Ar dar auga?" "O kaip. Ir auga, ir žaliuoja, ir žydi. Atvažiuok, savo akimis pamatysi".

Po persikėlimo Viston Brazdžionio poezija savitai sumoderinėjo ir pasiskiojo ir humoro puse. Žinoma, ir anksčiau satyra jam nebuvo svetima. Kas arčiau pažįsta Brazdžionį, ne kartą įsitikino, kokios smailios, taiklios yra jo replikos. Betgi, poeziją kuriant, tikėjimo, tautos supolio, ar asmeniško ilgesio motyvais, išdaigauti netiko. Todėl ankstyvesnėje lyrikoje jis stengėsi atsiboti nuo samojų, pasitenkindamas tik pagiežinga ironija, kai įkvėpimas versdavo apnuoginti mūsų epochos valdovų ir jų patikūnų veidmainystę. Tokiomis nuotakomis "Didžiojoje kryžkelėje" buvo sukurtas galingas deklaratyvus eilėraštis "Griuvusių gėlės". Čia aštriais, šaukiančiais bruožais piešiamas bombonešio sugriautas pokario pasaulis, kai "virš griuvusių žydintis pavasaris atėjo". Išauga gėlės žemėje, "trečiojo subombarduoto vėjų, moterų, vienuolių, kunigų, artojų ir poetų, sodų, parkų, mauzoliejų ir prastų namų". Paviršiuje, rodo, žydi taika ir klesti gyvenimas. Tačiau poetas mato šio netikro žydėjimo pragaistumą. Todėl čiažio ironiškomis frazėmis:

Žydek, Setono šypseną, po
Kremliaus drebantį žvaigždę,
Žydek, Volga, ir didžiulius tu,
aptėmėdžius garbę faraonui,
Žydek, tankai, Raudonojo
aikštėje taikos tironų parade...

Šiandien Brazdžionio ironija rafinuotesnė. R. Silbajoris, parašęs tikrai įvairią Brazdžionio poezijos analizę knygoje "Perfection of exile", jau dabar nesirytų teigti (cituoju versdamas iš anglų kalbos): "Brazdžionis nėra lietuviškas Karl Sandburgas ar Robertas Frostas, nes šie vyrai kandžiu, rupiu samojumi bei ironijos jausmu atsverdavo savo emocijų švelnumą". Brazdžionis šiandien, tęsdamas savo poezijos aistringą kelionę ir gilindamas ją vis naujais įspūdziais, jau pasiekė pakopą, iš kurios jo balsas kartais suskamba su frostiška žemdirbio išmintimi ir sveiko šypsnio atspalviais.

Iš tiesų jis gali juoktis, ironizuoti, kaip retas kitas mūsų poezijoje. Br. Raila "Laumių juostoje" rašė: "Kai pakabina spin-

ton pranašo apsiaustą ir sutinka pabūti mūsų asarų pakalnės kelmui, Brazdžionis įvairiomis pogomis akimirksniškai sugalvoja meistriskos formos kalambūrus, dedikacijas, epitafus, sveikinimus ir linkėjimus. Jis mano, kad tai tik privati pramoga ir pamaivos, ir man vis nesiseka Bernardo įtikinti, kad ši platesnei liaudžiai dar nežinoma jo poezija prilygsta ir ne kartą pralenkia jo biblinius ir patriotinius himnus".

Suprantama, Brazdžionio humoras yra jau atskira tema. Apie tai šnekėti akademiškai praversių kokiame nors literatūros profesoriui. Neseniausiai "Lietuvių Dienose" Pagamančio pseudonimu buvo spausdinami satyriški eilėraščiai. Erudicija, žmogiškas moralės psichologija, formos meistriskumas rodyte rodo, kas yra jų autorius. Brazdžionius sunku pasislysti. Antraip reikėtų eiliuoti tik vidutiniškai. Vis dėlto nesutikčiau su Raila, kad Bernardo humoristinė poezija kai kada pralenkia jo geriausius bibliinius ar patriotinius himnus. Volteras yra pasakęs: "Samojumi nieko neįrodome". Jei pažvelgsime į pasaulinės poezijos lauką pamatysime tik vieną kitą humoristą. Šiaip visas skambus žodžio choras priklauso tragiškam žanrui: epinėms poemoms, elegijoms, giliaprasmiams sonetams, himnams, religinei ir patriotinei tematikai. Shakespearo tragedijos kur kas praneša jo komedijai.

Brazdžionio samojis daugiausia sūvė iš jo oracinio talento. Jis moka kalbėti. Ir dar kaip. Kiekvieną kartą salėje, kai prabyla Brazdžionis, imu apgailestauti, kad iki šio laiko nesugalvoju nešiotis nedidelį magnetofoną. Galėčiau užrašyti tas visas Bernardo prakalbas. Būtų puiki medžiaga straipsniams.

Pailiustruosiu iš atminties. Prieš keletą metų Santa Monikoje vaivšingos ponios Monikos Lambertienės namuose vyko Los Angeles Dailių menų klubo susirinkimas. Pirmininkavo Bernardas Brazdžionis, kaip visuomet šauniai nusiteikęs, ieškas progelių išreikšti savo entuziazmą ir meilę tautiečiams kultūrininkams. Tą vakarą, tarp kitko, jam buvo smagu, nes baigėsi jo pirmininkavimo kadencija. Todėl ir stengėsi klubo "sąnarius" (jo paties terminas) pagirti už kokį nors kultūrinį laimėjimą. Pavyzdžiui, Praną Gasparonį, šventuoju kuklumu apdovanojęs, vienuolių, kunigų, artojų ir poetų, sodų, parkų, mauzoliejų ir prastų namų". Paviršiuje, rodo, žydi taika ir klesti gyvenimas. Tačiau poetas mato šio netikro žydėjimo pragaistumą. Todėl čiažio ironiškomis frazėmis:

Žydek, Setono šypseną, po
Kremliaus drebantį žvaigždę,
Žydek, Volga, ir didžiulius tu,
aptėmėdžius garbę faraonui,
Žydek, tankai, Raudonojo
aikštėje taikos tironų parade...

Čiurlioniečiai šokėjai ir muzikantai Marijos mokyklos scenoje, Chicagoje, š. m. sausio 22 d. Nuotr. Jono Kuprio

M. K. Čiurlionio ansamblis dainuoja, groja, šoka ir gieda Chicagoje

BALYS PAKSTAS

Minint arkiv. Jurgio Matulaičio 50 metų mirties sukaktį, M. K. Čiurlionio ansamblis nepabūgo jokių šaltų, atvyko Chicago ir savo įnašu labai prisidėjo prie sukurto originalumo ir stiprybės.

Mes, čikagiečiai, širdingai linkime, kad šis lietuviškas žibintas dar ilgai išsilaikytų ir žadintų mus išvijoje iš apnūdimio.

Sekmadienio Mišios Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke, sutraukė pilnutėlę bažnyčią klausytojų — maldininkų. Miela šiluma perbėga kūnu, išgirdus kanklių garsus. A. Mikulskio liaudies stiliumi parašytos šv. Mišios buvo maloni naujovė lietuviams. Atrodė, kad įvykdytas

arkv. J. Matulaičio didysis troškimas — melstis ir giedoti savo tėvų kalba.

Kulminacinis šv. Mišių taškas buvo "Credo", kuriame choras, kanklės ir pučiamieji sudarė gražų derinį. Originaliausia ir skirtingiausia šv. Mišių dalis buvo "Dievo Avinėli". Gaila, kad nepakankamas skaičius skudučių ir kitų pučiamųjų negalėjo išryškinti pilno grožio šiame idomiame kūrinyje. Neįprastas, sutartinis stiliumi parašytas "Dievo Avinėli" klausytojams buvo staigmena.

Mišiose gražiai jungėsi liaudies motyvai su kompozitoriaus kūryba. Seniau girdėtos giesmės, palydint jas kanklių bei pučiamųjų orkestrui, igavo taipgi savitą, originalų charakterį.

Šios lietuviškos Mišios buvo lyg atsidėjimas arkivyskupui Matulaičiui už jo įvykdytus darbus. Tai visų lietuvių malda, prašymas, kad šiam nusipelnusiam Lietuvos sūniui, arkivyskupui J. Matulaičiui būtų pripažintas šventumo vainikas už jo didelę meilę žmonėms ir paklusnumą Dievo Valiai.

mujų orkestrui, igavo taipgi savitą, originalų charakterį.

Šios lietuviškos Mišios buvo lyg atsidėjimas arkivyskupui Matulaičiui už jo įvykdytus darbus. Tai visų lietuvių malda, prašymas, kad šiam nusipelnusiam Lietuvos sūniui, arkivyskupui J. Matulaičiui būtų pripažintas šventumo vainikas už jo didelę meilę žmonėms ir paklusnumą Dievo Valiai.

Mišiose gražiai jungėsi liaudies motyvai su kompozitoriaus kūryba. Seniau girdėtos giesmės, palydint jas kanklių bei pučiamųjų orkestrui, igavo taipgi savitą, originalų charakterį.

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful

COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6½% to 7¾% PER ANNUM
*IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,263.06 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,568.48 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,691.09 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$21,024.81 in 1 year.

19" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,896.56 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,112.23 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,488.88 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,561.88 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$20,890.22 in 1 year.

MES KALBAME LIETUVISKAI

Enjoy Your TV NOW PLUS
EARN INTEREST

*Funds must remain in this special account for term of certificate. From your deposit, we deduct the cost of the item, but the interest you earn pays for it, plus gives you an additional gain of 6½% to 7¾% on your full deposit. Federal regulations require substantial interest penalty for early withdrawal.

DES PLAINES OFFICE:
1065 OAKTON STREET
DES PLAINES, ILLINOIS 60018
TELEPHONE: 297-0720

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

ALMIRA OFFICE:
3434 WEST NORTH AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60647
TELEPHONE: 480-3113

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636 TELEPHONE: 476-7373

Nauji leidiniai

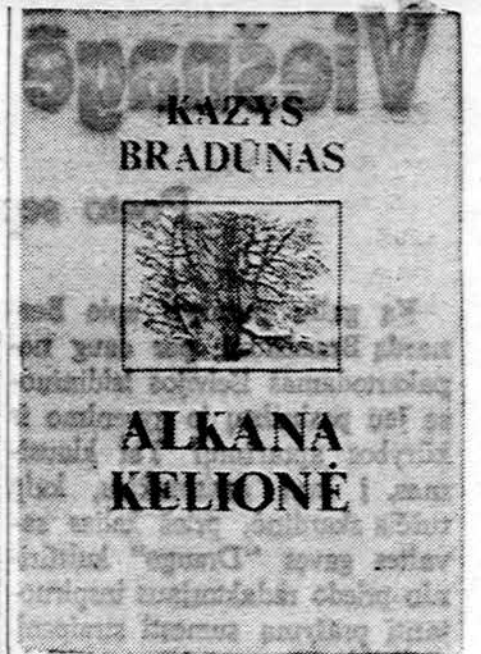
• AUŠRA, Nr. 4 (44). Lietuva, 1976. X. 20. Pogrindžio leidinys, spausdintas rotatorium, normalios knygos formato, 61 psl.

Daugiau kaip pusę žurnalo užima Sigitas Tautginas straipsnis "Nepriklausomybės netekimas — skaudi lietuvių tautos nelaimė". Skelbiami keli laiški Liudo Simučio, šiuo metu kalinamo Mordovijos koncentracijos stovyklose, kalėjimuose jis sėdi jau dvidešimt antrus metus. Apie saugumą ir nusikaltėlių pasaulį rašo C. Petraitis. Spausdinamas Tautvydo laiškas Lietuvos KP CK Mokslo skyriaus vedėjui doc. J. Aničui. Straipsnyje ar "Ar tiesa?" iškeliama kai kurie visiškai nauji (ne buvę, kapitalistų ar dvarininkų) žmonių šiuo metu persekiojimų faktai Lietuvoje. Paiteikiamas vilniečių P. Jalmoko skundas TS KP generaliniam sekretoriui drg. L. Brežnevui. Taipgi spausdinamas Kestučio Jukubyno laiškas Lietuvos TSR Komunistų partijos CK sekretoriui Griškevičiui.

• Kazys Bradūnas, ALKANA KELIONĖ. Poezija. Išleido "Ateitis" 1976 metais Chicagoje. Grafika: Vytautas O. Virkau. Spaudė "Draugo" spaustuvė, 4545

mujų orkestrui, igavo taipgi savitą, originalų charakterį.

Šios lietuviškos Mišios buvo lyg atsidėjimas arkivyskupui Matulaičiui už jo įvykdytus darbus. Tai visų lietuvių malda, prašymas, kad šiam nusipelnusiam Lietuvos sūniui, arkivyskupui J. Matulaičiui būtų pripažintas šventumo vainikas už jo didelę meilę žmonėms ir paklusnumą Dievo Valiai.

W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Knyga kietais viršeliais, 120 psl., kainą 6 dol. Užsisakoma ir gaunama šiuo leidyklos adresu: Ateitis, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075.

Tik ką išėjusi ši nauja Kazio Bradūno poezijos knyga buvo atspausdinta dar prieš Naujuosius metus ir kiek ilgiau užtruko iškyloje. Tačiau dabar leidykla jau pradeda jos platinimą.

Struktūriškai knyga suskirstyta į dvi dalis. Pirmoje dalyje yra še skyriai: Laiškai poezijai, Tarp ugnies ir vėjo, Po šventojo įrašo akmeniu. Antroje dalyje sudėti cikliniai eilėraščių pluoštai tokiais pavadinimais: Alkana kelionė, Mylimos ir žudomos raidės, Velnio sekstetas, Kryžių kalnas ir Prisikėlimo kapai.

• PAZIŪROLOGIJA — žvilgsnis į pasaulį, gyvenimą, save. Parengė kun. Stasys Yla. Tekstą perrašė ses. M. Judita Zabaitaitė. Ilustravo ir antraštes įrašė ses. J. Mikalaitė. Atspaudė MAS Centro valdyba Clevelande. Kursas vyr. moksleiviams ir jaun. studentams.

Šio labai parankaus ateitininkų veiklai medžiagos pluošto suskirstymas leidinyje atrodo šitaip. Pratarė: gyvenimas — tarnyba idėjoms ir žmonėms. Pirmoji dalis — pažiūros ir pasaulėžiūra: I. Pažiūros brėsta į pasaulėžiūrą; II. Pažiūros ir žmogų ir gyvenimą (kanp jos lūžo ir keitėsi pasaulyje); III. Pažiūrų lūžyje gimsta ateitininkai (lūžis Lietuvoje ir atsvaros sąjūdis). Antroji dalis — principai ir pareigos. IV. Visuomeniškumas tave įpareigoja. V. Intelligentiškumas tave brandina. VI. Religiškumas tavo gyvenimo židinis; VII. Šeimyniškumas tave angažuoja. Užbaigta — Ateitininkų misija ir sąjūdinė veikla.

• MŪSŲ ŽINIOS, 1977 m. sausio mėn. 31 d., Nr. 2. Lietuvių jėzuitų ir Jaunimo centro Chicagoje biuletenis. Redaguoja Alg. Keysas, S. J. Administruoja Petras Kleimantas, S. J. Redakcijos ir administracijos adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Siunčiant biuletenį paštu, bent 5 dol. metams.

Šiame numery minimas natūras leidinys "Pensylvanijos anglikasių Lietuva", dail. V. Žilins komentuoja savo kūryba, žvelgiama į Pedagoginio instituto linksnavakari, į jaunųjų dailininkų parodą, į ateitininkų Kūčias, žurnalisto premiją ir Vitalijos Bogutaitės naują poezijos knygą.

• Joseph Ehret, VOM ADAM DER EUROPAER. Basel 1977. Jau antrąją laidą pasirodžiusi prof. Juozo Ereto studija, vokiškai kalbančiam pasauliui pristatanti istorines ir šandienines Baltijos tautų politines bei kultūrinis problemas, daugiausia dėmesio skiriant lietuviams. Gaila pridėti gana išsami bibliografija visais paliestaisiais klausimais.

• 1977 METŲ KALENDORIUS. Prisikėlimo parapijos (Toronto, Ont.) Ekonominės sekcijos leidinys. Paruošė Stasys Prackas. Tiražas 3000 egz. Leidinys 156 psl., kainą nepažymėta.

Kultūrinė kronika

POETAS TOMAS VENCLOVA JAU VAKARUOSE

Siomis dienomis laisvojo pasaulio lietuvių ir spaudą pasiekę žinia, kad vienas žymiausių pokario kartos poetų Lietuvoje — Tomas Venclova yra pasiekęs Parizų ir netrukus persikels į Jungtines Amerikos Valstijas, kur Berkeley universiteto, Kalifornijoje, jis kviečiamas dėstytoju.

Poetas Venclova pastaruoju metu buvo vienas iš tų vis gausėjančių disidentų Sovietinėje imperijoje, kurie negali pakęsti kultūrinio, ypač literatūrinio gyvenimo varžymo. Protesto laisvais valdantiesiems Tomas Venclova atkakliai kovojo už visokeriopą kūrybos ir sąžinės laisvę.

Jo poezijos Lietuvoje teisles ta tik vienas rinkinys "Kalbos ženklai" 1970 m. Literatūrinio pasaulio ši nedidukė knygelė buvo sutikta kaip didelė naujiena tenyktėje poezijos raidoje. Tačiau pats poetas į partijos dirgiamą Lietuvos rašytojų sąjungą nebuvo priimtas.

Poetas Tomas Venclova yra gimęs 1937 m. Klaipėdoje. 1960 m. baigė Vilniaus universiteto Istorijos — filosofijos fakultetą. Kurį laiką dėstė universitete visuotinę literatūrą ir taikomąją kalbotyrą. Yra paskelbęs literatūros teorijos ir istorijos studijų straipsnių periodinėje spaudoje, išvertęs į lietuvių kalbą A. Achmatovos, B. Pasternako, C. Norvido, T. S. Elioto, Oskaro V. Milašiaus ir kitų autorių kūrinių.

Poeto dėdė Pijus Venclova, pasitraukęs karo metais nuo atplūstančių bolševikų, šiuo metu gyvena Chicagoje. Tikimasi, kad ir poetas Tomas Venclova, gal būt, netrukus lankysis Chicagoje. Ta proga lietuvių rašytojų draugijos Chicago skyrius planuoja Jaunimo centre surengti Tomui Venclovai ir jo kūrybai skirtą kultūrinę vakaronę, asmeniškai joje dalyvausiant pačiam poetui.

VASARIO 16-TOS DAILES PARODA IR PREMIJOS

M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje, vakar buvo atidaryta kasmetinė ir tradicinė mūsų dailininkų paroda, surengiama Vasario 16-tos proga. Joje dalyvauja nemažai Chicago ir apylinkės lietuvių dailininkų.

Siemtinėje parodoje randami šie dailininkai: Arvydas Algimantas, Petras Aleksa, Audronė Ambrozaitė, Dalia Ancevičienė, Vanda Balukienė, Sofija Butkienė, Anthony Cooper, Jurgis Daugvila, Vilija A. Eivaitė, Mikalojus Ivanauskas, Povilas Ke-

Poetas Tomas Venclova

siūnas, Donna Rhae Marder, Seselė Mercedes, Ramojus Mozoliuskas, Jadvyga Paukštienė, Juozas Pautienius, Tadas Sparkis, Magdalena Stankūnienė, Jonas Salna, Irena Simkienė, Vera Švabienė, Vladas Zilius ir Giedrė Žumbakienė. Kiekvienas dailininkas parodoje išstatęs po vieną, du, daugiausia po tris darbus. Viso parodoje eksponatų (tapybos, grafikos, skulptūros) 39.

Paskirtos ir trys premijos: pirmoji premija — Vladislavui Ziliui, antroji — Audronei Ambrozaitė ir trečioji — Vandai Balukienei.

Galerijoje paroda vyks iki vasario 18 d.

LIETUVIŲ KALBA CHICAGO UNIVERSITETE

Užpraeitais metais, kai Chicago universitete prof. W.R. Darden'as ėmė dėstyti lietuvių kalbos sandaros (structural Lithuanian) kursą, kartą į paskaitą atvyko kun. dr. J. Prunskis ir pasakui "Drauge" buvo atspausdintas straipsnis apie visą šį reikalą. Tokiu būdu lietuviškoji visuomenė bene pirmą kartą buvo supažindinta su šiuo amerikiečių profesoriumi, dėstančiu lietuvių kalbos kursus viename iš garbiausių Amerikos universitetų. Kadangi ankstesni lietuvių kalbos kursų dėstytojas dr. P. Jonikas yra išėjęs pensijon, tai dabar lietuvių kalbos programos vykdymas yra kritęs vien ant profesoriaus dr. Darden'o pečių.

Deja, kaip ir kun. dr. J. Prunskis buvo savo rašte pažymėjęs, lietuvių kalbą šiame universitete dėsto ne lietuvis profesorius ir kurso klauso ne lietuviai studentai. O kur mūsų studentai, — noris čia liūdnei klusleli. Vis dėlto Chicago universitete įvestoji lietuvių kalbos programa atkakliai laikosi. Pirmoji jai parama buvo gauta iš Lietuvos fondo.

PREMIJA UŽ RELIGINIO TURINIO VEIKALĄ PROF. DR. ANTANUI MACEINAI

Ateitininkų Federacijos 1976 metų premija už religinio turinio veikala paskirta prof. Dr. Maceinai. Čia duodame paskyrimo protokolo tekstą:

Ateitininkų Federacijos sudaryta komisija iš Arūno Liulevičiaus, Prano Razmino, kun. Viktoro Rimšelio, Lino Sidrio ir Alienos Skrupskelienės savo posėdyje, įvykusiame 1977 m. sausio mėnesio 30 d. Marijonų vienuolyno patalpose, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicagoje, Ill., nesant kitų kandidatų premijai gauti siūlymu, svarstė 1976 m. išleistą religinio — filosofinio turinio Antano Maceinos veikala "Religijos filosofija" ir rado jį atitinkantį premijai gauti taisykles.

Veikalas ir savo turinio gilumu ir aktualumu didžiai vertinamas unikumas ir geriausias lietuvių kalba.

Šiame veikale autorius nuostabiu įžvalgumu ir gilumu svarsto "Dieva, kuris kuriamuoju savo veiksmu santyki su žmogumi pagrindžia ir savo ištikimybę jį amžinai palaiko". (8 psl.).

Tad ir 1000 dolerių premija, kurios mecenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis, vienbalsiai skiria Antanui Maceinai. (Seka komisijos narių parašai).

Premijuotoji knyga "Religijos filosofija" yra išleista "Krikščionis gyvenime" leidyklos, kaina 6 dol., gaunama ir "Drauge".

Rašytoja Ieva Simonaitytė

RAŠYTOJAI IEVAI SIMONAITYTEI 80 METŲ

Š. m. sausio 23 d. žymiajai lietuvių literatūros romanistei Ievai Simonaitytei suėjo 80 metų. Gausia ir svaria savo kūryba ji priklauso didžiajai Mažosios Lietuvos rašytojų trijulei. Čia turima mintyje Donelaitis, Vydūnas ir Simonaitytė. Gimusi ir augusi Klaipėdos krašte, ji daugiausia savo romanuose ir vaizduoja šio krašto lietuvininkų buitį, plačiai apimdama specifiską šio Lietuvos kampo ir jo žmonių buitines, moralines, istorines ir tautines problemas. Prisimintina ir tai,

Prof. Dr. Antanas Maceina

kad, nepriklausomoje Lietuvoje įsteigus Valstybinę literatūros premiją, pirmoji ją gavo Ieva Simonaitytė 1936 metais už savo bene patį geriausią romaną "Aukštųjų Simonų likimas". Vėliau ir jau okupacijų metais išėjo dar šios Ievos Simonaitytės knygos: "Pavasarių audroj" (1938), "Vilius Karalius" I dalis (1939), I ir II d. (1956), "Be tėvo" (1941), apsakymų rinkinys "Apsakos" (1948), apsakoma "Pikčiurnienė" (1953); parašė taipgi autobiografinę trilogiją "... O buvo taip" (1960), o pastaruoju laiku vėl išleistas stambus jos naujas romanas "Paskutinė Kūnelio kelionė".

Visokeriopais savo kūrybos užmojais Ieva Simonaitytė mūsų literatūroje originaliai tęsia realistinio rašto tradiciją, pradėtą Valačiaus ir toliau puoselėtą Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Vaižganto, Krėvės ir kt. Tik okupacinės dabarties sąlygose kai kur jos knygų puslapiuose pasirodė ir duoklė režimui. Gal noriai atseikėta, o gal ir būtina, nebešvengiamą? Tai prasme "pataisomas" net pačios pirmosios jos knygos, pvz. 1935 metais išleistas romanas "Aukštųjų Simonų likimas".

PICASSO PALIKIMAS

Dail. Picasso, miręs 1973 m. bal. 8 d. turėdamas 91 m. amžiaus, paliko 1,885 paveikslus, 7,000 piešinius, 30,000 graviūrų plokščių, atspaudų, kilimų kūrinių.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtu foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. — Prospect 6-8998

SERVICE AUTO REPAIR
Motor tune-up, motoro, stabdžių, vairo ir automatinio transmisijų remontas. Starteriams ir alternatoriams duodame ilgalaikę garantiją. TEXACO gasoline.
IGNAS DUBAUSKAS ir PETRAS PIŠNYS
5759 South Western Avenue — Telef. 737-3988

A. TVERAS
2646 W. 60th Street — Tel. RE 7-1941
Pardavimas ir taisymas LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

nių, 1,200 skulptūrų ir 3,222 keramikos darbų. Apie 20 proc. tų kūrinių pereina Prancūzijai vieton paveldėjimo mokesčio, bet likusiųjų vertė dar 240 mil. dol. Po 4 metus užtrūkusių derybų, giminės pagaliau susitarė, kaip visa tai pasidalinti.

DRAMATURGAS GABRIELIUS LANDSBERGIS - ŽEMKALNIS GIMĘ PRIES 125 METUS

Sausio mėn. 21 d. suėjo 125 metai nuo teatro veikėjo, dramaturgo ir publicisto Gabriėliaus Landsbergio - Žemkalnio gimimo. Mirė 1916 metais. Buvo vienas ryškiųjų mūsų kultūrininkų dar spaudos draudimo laikotarpyje ir pirmajame dešimtmetyje spaudą atgavus. Pagal jo romantinę melodramą "Birutė" kompozitorius Mikas Petrauskas sukūrė to paties vardo opra. Žymiausias jo, kaip dramaturgo, veikalas yra drama "Blinda". Tai ne iš pirmo lauzta, o iš tikrovės paimta istorija apie žemaičių plėšiką, "svieto lygintoją" Tada Blinda. Drama jau peršokanti mėgėjišką lygį, jau įeinanti ir į profesinio teatro repertuarą.

NEMALONUS REISKINYS

Pasirodo, kad "Draugo" kultūrinio priedo "Moterys gyvenimo" puslapyje š. m. sausio 29 d. atspausdintas eilėraštis "Leisk man pabūti" Valentino Baniene vardu yra Medardo Bavarsko. Šis jo eilėraštis buvo paskelbtas mūsų periodinėje spaudoje prieš penkerius metus. Iš ten žodis žo-

Audronė Ambrozaitytė Marmuro sapnas (Nuotr. V. Noreikos) Iš Chicago ir apylinkės lietuvių dailininkų parodos M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje

din nurašytas, eilėraštis dabar buvo atsiųstas "Draugui" Kristinos Rukūžaitės, prašant jį atspausdinti, nurodant jos autorę Valentiją Baniene ir duodant jos adresą. Tai liūdno nesąžiningumo pavyzdys.

ATSIŪSTA PAMINETI

● EGLUTĖ, 1977 m. sausio mėn. Lietuviškas laikraštis vaikams išvykoje. Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė — Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata 7 dol.

Puikiai mūsų dailininkų iliustruoti puslapiai, pilni eilėraščių, apsakymėlių, pasakų ir kt.

● Kazys Kemežys, PO PAULI BESIBLAŠKANT. Atsiminimai. Rotatorium spausdinta knyga. Leidinys 368 ps. Knyga suskirstyta į šiuos didžiulius skyrius: I. Pirmas didysis pasaulinis karas; II. Nepriklausomoje Lietuvoje; III. Antras didysis pasaulinis karas; IV. Pakelyje į Australiją; V. Siandieninė tremties prasmė ir tikrovė.

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS,
ADDING MACHINES
AND CHECKWRITERS
Nuomoka, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums
patarnavimas
Phone — 581-4111
5610 S. Pulaski Rd., Chicago

UŽGAVENIŲ KAUKIŲ VAKARAS

(MARDI GRAS), rengiamas lietuviškų organizacijų, įvykis 1977 m. VASARIO 19 D. (SEŠTADIENIS), 6:30 VAL. VAKARE Jaunimo Centro visose patalpose ir salėse.

Gros 2 orkestrai, šokama dviejose salėse. Įvairi ir įdomi programa. Veiks gėrimų barai, užkandinės ir kavinės.

Visi, visi kviečiami atsilankyti.

Įėjimo suka 5 dol.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019
TEL. — 581-6500; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiamoniškas kainomis pasirinkimui įvairiausių ainių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4246
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0698
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	496-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2808 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11691 Jos Campau Avenue	365-6786
Hantramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6746
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1940
New York 3, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Miami Beach, Fla. 33139 — 1201 17 St.	305-673-8229
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix, Ariz 85027 — 22047 Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kermeebe Ave.	301-589-4464
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6520
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-8746
Woodhaven, Queens, N. Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5230

LAKEWOOD, N. J. 08701 — 234 Second St.
HERKIMER, N. Y. — McKENNA RD. 363-0494
315-668-3839

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETRIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING PLACE

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. — 9 v. r. iki 5 v. v.
SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

7% %

6 1/2 %

5 1/4 %

Mokamas už 6 m. Mokama už 1 m. Mokamas už
certifikatus. certifikatus. Investavimo
Minimum \$1,000 Minimum \$1,000 sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

SPYGLIAI IR ROYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIONAS

PAGRINDINĖ PRAKALBA

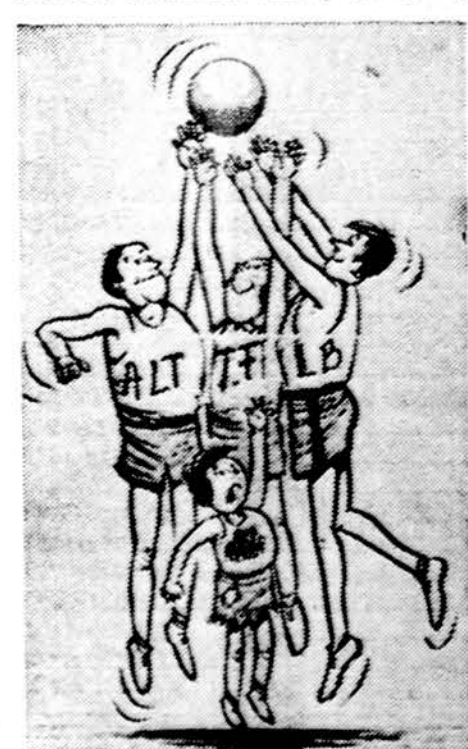
„Keleivio“ laikraštis dar gerokai prieš Kalėdas paskelebedama. „Geriau kiek per anksti, negu per vėlai“. Straipsnyje iškeliami su Vasario 16-ja susiję reikalai ir teigiama, kad „Pirmiausia pagal tradiciją gal jau sausio mėnesį turėtų prasidėti geresnė ar tylesnė tarporganizacinė kova dėl būsimų aukų krepšio, kuris, nors dar ir tuščias, jau yra tasomas kiekvienos į save ligi perplyšimo“. Na, o toliau laikraštis rašo, kad bus pagrindinės paskaitos, kuriose bus išaiškinta, kad Lietuvos pirmasis karalius buvo Mindaugas ir kad Lietuvą du kartus okupavo rusai ir kartą vokiečiai. Na, o paskui mes atvažiuojame į Vokietiją ir toliau, taip sakant, kentėti atvykome į Ameriką. Na, o čia tai jau mes galutinai pasiryžome tiems komunistams niekada nepasiduoti.

Zinoma, prie to tenka pridėti, kad su tuo komunistu yra tikrai sunku kovoti, nes jis yra labai toli, todėl čia jau daug patogiųjų ant savo artimo skrybėlės nusipiauti ir organizacijų vadams daug lengviau vienas kitą mušti, o ne ten kokią bolševiką. Jei nėra bolševiko, tai reikia kokią organizacinę vienetą ar pilietinį komunistų apšaukti. Tada ir budrumas atsiranda ir pagaliai įprasminamas ryžtas būtinai nepasiduoti priešiui.

Na, o dėl prakalbų šventės minėjimuose, tai tenka tiek pasakyti: kad būtina žmonėms priminti, kad per Lietuvą teka Nemunas. O ta proga mes primename jau prieš porą dešimčių metų dr. S. Aliūno paskelbtą eilėraštį apie pagrindinę paskaitą. Kadangi niekas nuo to laiko nepasikeitė, tai siūlome, kaip ir „Keleivis“, ir toliau taip laikytis, kaip tame eilėraštyje išdėstyta: Lietuvą buvo didelė mūsų, Gerbiameji, nuo jūros lig jūros. Gudų, maskolių, rusų ir prūsų Drebejo ir dūšos ir skūros.

Prelegentas aktyviai kalbėjo, Rankas spaudė, ir gniaužė, ir trynė, Kol po valandos mums paaiškėjo, Kad mes esame vargšai tremtiniai.

Spaudė kumščius ir rodė į sienas, Sluostė nosinėm kaktą taukuta.

Kuri komanda įmes daugiausia neįkito, bet į savo krepšį

Kol paliko aiškiau negu diena: Lietuva jau seniai okupuota.

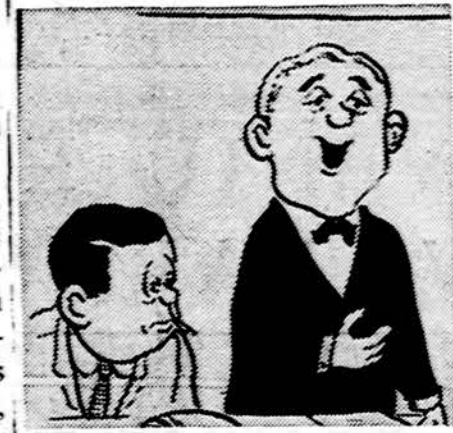
Prelegentas ir verkė ir juokė, Sūkė Balfą, ir Altą, ir Vliką. Ir sušuko: paduokit, Aš nutrenksiu tuoj jums bolševiką!

Ir kalbėjo gyvai prelegentas, Kelkė rusą, ir dalią ir būvį. Po dviejų valandų sen imentų Paaikškėjo, kad esam lietuviai.

Plaukė žodžiai ir mintys kaip vilnys,

Kol paliko aiškiau kaip ant delno:

Lietuvoj yra sostinė Vilnius Ir pilis Gedimino ant kalno.

Pakalbėjęs dar valandą vieną Ir priminęs vėl Vytautą didį, Prelegentas sušuko: šiandieną Daug lietuvių pasaulį paskleidė!

Kai penktą valandą prasidėjo, Kad nusteibintų publiką visą, Prelegentas suriko: girdėjot, Jog sugrįšim, kur teka Dubysa?

Ir kai pabaigė prakalbą gaudžią, Baisiai didžios ovacijos griaudė. Ir sustojo graužt suola kas graužė, Ir pabudo visi, kurie snaudė.

T. P.

KĄ REISKIA BILIJONAS

— Dauguma žmonių Washingtone netekę žvilgio, kas yra bilijonas, jeigu iš viso jie tetai kada yra žinoję, — rašoma „N. Enquirer“ savaitraštyje (XI. 23). — Prieš bilijoną sekundų už dar nebuvo išsprogdinta pirmoji atominė bomba. Prieš bilijoną minučių Kristus dar tebebuvo žemėje. Prieš bilijoną valandų žmonės tebegyveno urvuose. Vienok prieš sumokant bilijoną dolerių — pagal valdžios išlaidumą — būna vakarykštė diena.

KAS ŠEIMOS GALVA

Jei vyras ir tėvas yra bosas, tai šeima, be abejo, senoviška. Jei žmona ir motina yra bosas, — tai gerai organizuota šeima. O jei abu ne bosai, — tai labai moderni šeima ir vaikiai bosai.

PILOTAS

Mokytoja liepė vaikam nupiešti paveikslą šv. Rašto teksto iliustracijai. Maža mokinukė sugrįžo su savo nupieštu lėktuvu, kuriame sėdėjo vyras, moteris, kūdikis ir pilotas.

— Kas čia dabar? — klausia mokytoja. — Tai lėkimas į Egiptą, — ėmė aiškinti mažylė. — Čia Marija, Juozapas, kūdikėlis Jėzus, o čia, va, Ponto pilotas.

ISPURENTI DIRVONAI

„Kadangi mūsųose apstu žurnalistinės literatūros deimantų, pilnai nušviečiančių lėktuvų bilietį pirkimo, bagažo atidavimo, lėktuvan įsėdimo, skridimo, debesų slinkimo, palydovų į pėnimo, turbono stiprumo, iš lėktuvo išlipimo ir bagažo atsiėmimo įvairiausias prozas ir poezijos detales, nebandysiu bopurenti šių jau gerai išpurentų dirvonų.“

V. Braženas

PAGUODA

„Vienas dar mažokai patyręs veikėjas, stiprokai krimteltas spaudoje, buvo berašęs skundą teismui. Daugiau matęs jo draugas nusijuokė: „Mesk tą skundą į krepšį! Žinok, kad to, kas ten apie tave parašyta, pusė prenumeratorių nė nepastebės. Iš tų, kurie pastebės, pusė visai neškaitys. Iš tų, kurie skaitys, pusė nesupras, kas ten rašoma. Iš tų, kurie suprast, pusė netikės, kad tai tiesa. Pagaliau iš tų, kurie patikės, pusė bus tokių, kurių nuomonė vis vien nieko neverta. Tai ko čia dabar jaudinies?“

A. Tamošaitis, SJ

PARUOSIMAS OPERACIJAI

— Sesele, prašau paruošti ligonį operacijai, — įsakė gydytojas slaugei.

— Pone, ar tamsta žinai, kad tai kainuos 700 dol.? — ši klausia ligonį.

— Taip, sesele. — atsako ligonis.

— Daktare, jis jau paruoštas operacijai!

EDISON PATIRTIS

— Išradėjo darbe esu prabuvęs 33 metus, — sakė Tomas Edisonas, — ir mano patirtis, jog kiekvienam uždaviniui, kurį Viešpats yra sukūręs, sukūrė ir sprendimą. Jeigu mes negalim rasti sprendimo, tai mum reikia prisipažinti, kad mes esam kvaili.

SEKINGA PROFESLIJA

Polijcijos valdininkas klausinėjo banko kasininkę, kuri jau trečią kartą buvo prie langelio apiplėšta to paties isibrovėlio, ar ji bus pastebėjusi ką nors ypatingo to plėšiko išvaizdoj.

— Taip, viršininke, — aiškino kasininkė, — jis kiekvieną kartą atrodė vis geriau apsirengęs.

NELAIMINGOS JUNGTVUVES

— Jis du kartus vedė ir abu kartus nelaimingai. Pirmą kartą jo žmona pabėgo... — O antrą kartą? — Antrą kartą nepabėgo.

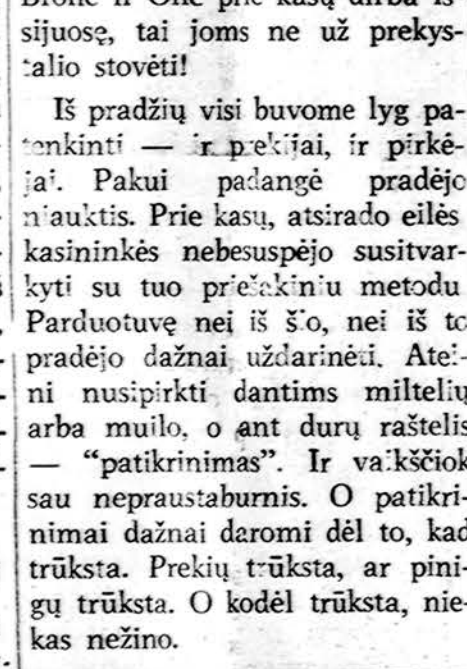
PRIEŠAKINIS METODAS

Niekas negali užginčyti „Vilnieš“ Jokubkos, kad okup. Lietuvoje nėra priešakinės technikos, prekybos ar kolchozo, kuris net sūrij Jokubkai pradžiuginti suspaudė. Apie tą priešakinę techniką komunistinėj Vilniaus „Šluotų“ Juozas Bulota išspausdino rašinį „Priešakinis metodas“. Jame rašoma:

„Buvo mūsų meistelyje parduotuvė. Na, tokia paprasta, be priešakinio metodo. Už vieno prekystalio stovėjo Bronė, už kito Onė. Jos tau prekė — tu joms pinigų. Pasakyčiau, gan greitai apyvarta ir malonus aptarnavimas. Onė buvo juodbruvė, o Bronė šviesi. Kai nusišypso, paduodamos tau kokią dešragalį ar riestainį, tai net gražos imti nesinori.“

Vieną kartą pasklido žinia: mūsų parduotuvė pradėjo dirbti pačiu priešakiniu metodu. Nueiname pasžiūrėti — nagį, iš tikrųjų: prekystalių nėra, eik ir imk tą nori ir kiek nori. Už viencasos aparato sėdi Onė, už kitos Bronė. O po prekybos salę vaikščioja naujai priimtos — Lionė, Jonė, Audronė ir Petronė. Lionė ai neprekiuoja, nes ji skyrtaus e'ia ir žūri tvarkos Jonė, Audronė ir Petronė taip pat niek e'aro, t'k žūri tvarkos ir pirkėjų kišenių. Kad kas, ko jam reikia ar nereikia, nepaimtų ir neužmokėjęs neišsineštų. Užtat Bronė ir Onė prie kasų dirba išsijusos, tai joms ne už prekystalio stovėti!

Iš pradžių visi buvome lyg patenkinti — ir pirkėjai, ir pirkėjai. Pakui padangė pradėjo n'auktis. Prie kasų atsirado eilės kasininkės nebesusiję susitarčių su tuo priešakiniu metodu. Parduotuvė nei šio, nei iš to pradėjo dažnai uždarinėti. Atelini nusipirkti dantims miltelių arba muilo, o ant durų raštelis — „patikrinimas“. Ir vaikiškok sau nepraustaburnis. O patikrinimai dažnai daromi dėl to, kad trūksta. Prekių trūksta, ar pinigų trūksta. O kodėl trūksta, niekas nežino.

Gamtos apsaugos ir tautiškumo liudijimas Lietuvoj.

IS ŠVENTINIŲ SVEIKINIMŲ

— Poetas iš Visatos, Calif. atsiuntė tokius linkėjimus:

Visus mus smulkiai mala lemties dienų malūnas, tik jo dantų nebijo Saliamonas Aliūnas...

Jo pavyzdžiu pasekti pabandom nors iš tolo, užkirmst Pegasui davę poezijos atolo.

Lašu valerijono užlieję duonos vąsnį, pasaulį, rodos, matom blaivesnį ir linkmesnį.

— Poetas iš Chicagos eiluoja:

Turkit visko jūs ligi valiai, gražiai gyvenkit, kaip Trys /Karaliai.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

Kasininkė Onė sako, kad trūksta dėl to, jog išneša. Vienas prisipylęs į kelnį kiškas nešė du kilogramus kruopų. Atidavė jį milicininkui, o tas paleido. Sako, nusikaltimo sudėtis kelnėse buvo per maža. Kitas nešė prisipylęs po kepurę saldainių. Ir išnešė neišaiškintas. Tik vėliau pats pasigyrė.

O apie diedą Kvydarą nėra ko nė kalbėti. Tas išgėręs eina į parduotuvę, kaip į kokią užkandinę. Pasiima sūrio arba dešros gabalą, kol prieina prie kasos, sukrumto ir praryja. Ir dar šaiposi praidamas pro kasininkę: „Jūs prekių kokybę neaukšto lygio, todėl nieko nepirkau. Rytoj irgi ateisiu. Irgi nepirksiu, o ką jūs man padarysite?“ Išsimaigęs pradėjo nemokamai parduotuvėje ne tik užkasti, bet ir alų gurguliuoti, tiesiog iš butelio. Ji išveja, o jis vėl įlenda. Sako, aš turiu visas pilietines teises apšprekinti.

Kaip visose parduotuvėse, taip ir mūsųje atsirado def'cito. Def'citas — toks daiktas, kurio tai yra, tai nėra. Ger'au sakant, kam yra, kam nėra. Sakysime, tokios 'avos be nuosėdų arba ir kitų nevalgomų dalykų. Juos skyrtaus ved'ia įtekdavo pirkėjams tiesiai į rankas. Ir visai ne iš po prekystalio, o sandėlyje. Paskui pinigų taip greit numesdavo kasininkė, kad ta net suskaičiuoti nespėdavo. Talonus kasos aparatu pati išmušdavo.

Žodžiu, mūsų parduotuvėje pradėjo trukti ir prekių, ir pinigų. Kur visa tai dingdavo, niekas nežino'o — net revizoriai buvo neaišku. Jie tik per didelę bėdą suskaičiavo, kiek ko yra ir kiek ko nėra.

Jaun'klės Onė, Bronė, Jonė, Audronė ir Petronė visos po ly'ia sumetė, kiek trūko, nes ki'taip būtų būtų riesta. Vienos iš tėvų pasiskolino, kitos galai žino iš kur paėmė. Nieko nedavė tik skyrtaus ved'ėja Lionė, nes ji — sena prekybos darbuotoja. Ji gerai žino visus priešakinius ir užpakalinius metodus!

„Didelėse savitarnos parduotuvėse dar ne taip būna, o kap'talistinėse pasaulyje — fiū-ū-ū... Milijonais tempia...“ — suraminio ji jaunikles ir išvažiavo dirbti parduotuvės ved'ėja į sostinę. Nes ką beveik mūsų parduotuvėje: čia buvo likęs neišneštas tik plikatas „Dirbame priešakiniu savitarnos me'odu.“

Na, ir ką tu pasakysi, dirba ten tokiu priešaliniu metodu, kokio čia varganų kapitalistinėj Amerikoj marshalfeldai ar sersai nė sapnuot nesapnavo.

PIRMOSIOS PAGALBOS PAMOKOJ

Aiškindama pirmosios pagalbos reikalą, mokytoja paklausė vaikiuką, ką jis darytų, jei jo sesuo prarytų raktuką nuo durų.

— O, manau, aš vidun įlipčiau pro langą, — atsakė vaikas.

DIETA

Viena mergina aiškino, kodėl ji prisilaiko dietos.

— Noriu atrodyti, kaip atrodydavau, kad vyrai žiūrėtų į mane, kaip žiūrėdavo.

— Vaikai neturi dviveidiškumo, kadangi jie natūralūs, ir taitai gimta. Jei motina liepia jiems pasakyti prie durų svetimam žmogui, jog jos nėra namie, tai jie tiesiai pasako: „Mama mama liepė pasakyt tau, kad ji ne namie.“

Fulton Sheen

— Kai senstame, mūsų grožis sulenda į kūno vidų.

Emersonas

Viena ponita taip apbūdino kitą:

— Jei išlygintum visas tas jos raukšles, ji būtų septynių metų aukščio.

Lietuviai daktarai stidinkamai taip apsaugojo medžius nuo savo sportininkų

MEDINĖS GALVOS

„Sovietų Rusijoje smarkiai gink'uojasi ir ruošiasi karui. Tai jau paaikškėjo ir med'nes galvas turintiems.“

Z. Gerulis

ATLEIDIMAS

— Ką privalai daryti, kad gautum atleidimą? — paklausė mokytoja sekmadieninėj mokykloj.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

— Nuodėmę, — atsakė mažas mergiukštė.

SPYGLIUOTINĖS MINTYS

Kiek sprendžiama apie tinkamą aprangą per iškilmingus pietus, tai uodegos gerai atrodo tik prie šunų.

Gruchio Marx

„Užtenka Stalinui sugadinti o'ra, o jūs tai jau laikote kvėpalaiss.“

Mao-Tse-tungas

Statistika rodo, kad 80 proc. moterų neketėjų yra moterys.

— Šlamšto krūvoje ir geras daiktas pasimeta.

— Vynas yra persimetėlis: pirma draugas, o paskui priešas.

Fielding

— Visi mes nuodėmingi, tarė katė išvertus pieno puodelį.

Kai kurie žmonės tokie priešgynos, jog, jei įkristų upėn, spirytai plaukti prieš srovę.

Infliacija turi vieną gerą išdavą — praktiškai padaro galą vedyboms už pinigų.

— Pasaulis nėra mažas tam, kuris vaikosi po laukus savo vėjo nešojamą skrybėlę.

— Ecu tyrinėjęs (vadinamųjų) „žemėniųjų gyvulių“ bruožus bei polinkius ir gre'ines juos su žmogaus bruožais bei polinkiais. Prieju išrados, pažeminančios mane.

Mark Twain

— Vedybos — tarsi smukas: kai pasibaigia graži muzika, stygos būna vis dar pritvirtintos.

— Nekisk kitam kojos, jeigu tavo koja silpnesnė.

— Būti aklam yra bloga, bet dar blogiau turėti akis ir nematyti.

Helen Keller

— Joks vaikas nepamiršta savo tėvų, kol jam reikalingi jų pinigai.

Ežys — vienintelis gyvulys, iš kurio moterys negali pasisiūti apykaklės.